

DIAGNOZA PRZYGOTOWANA NA POTRZEBY
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI GMINY BOLESŁAW

Po konsultacjach społecznych

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Definicje.....	4
3.	Zasady tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji	6
4.	Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji	7
5.	Diagnoza aktualnej sytuacji w gminie.....	10
5. 1.	Środowisko przyrodnicze	10
5. 1. 1.	Położenie fizyczno- geograficzne	10
5. 1. 2.	Rzeźba terenu i budowa geologiczna	12
5. 1. 3.	Wody powierzchniowe	13
5. 1. 4.	Zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	14
5. 1.5.	Gleby.....	14
5. 2.	Struktura demograficzna	15
5. 2. 1.	Ekonomiczne grupy wiekowe	16
5. 2. 2.	Edukacyjne grupy wiekowe	21
5. 2. 3.	Urodzenia , zgony, przyrost naturalny	23
5. 2. 4.	Płodność kobiet.....	26
5. 2. 5.	Ludność w wieku powyżej 85 lat.....	27
5. 2. 6.	Małżeństwa i rozwody	29
5. 2.	Bezrobocie	30
5. 3.	Problemy społeczne	34
5. 3. 1.	Ubóstwo	36
5. 3. 2.	Długotrwała choroba.....	37
5. 3. 3.	Nieppełnosprawność	39
5. 3. 4.	Bezrobocie	40
5. 4.	Bezpieczeństwo publiczne	42
5. 5.	Edukacja.....	43
5. 6.	Działalność gospodarcza (CEIDG)	44
5. 7.	Dziedzictwo kulturowe	54
5. 8.	Zabudowa.....	56
5. 9.	Dostęp do infrastruktury	61
6.	Wskaźniki.....	63
7.	Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji	76

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego. Kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jej otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą.

Proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji, jest przeprowadzenie rzetelnej diagnozy. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze gminy, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy. Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się do tego, aby działania skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy. Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzchości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej

2. Definicje

REWITALIZACJA – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Można go wyznaczyć tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. **gospodarczych** - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw
2. **środowiskowych** - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska
3. **przestrzenno-funkcjonalnych** - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych
4. **technicznych** - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Pewne ograniczenia dotyczą włączania do niego niezamieszkałych terenów przemysłowych, w tym portowych i wydobywczych, terenów powojennych i pokolejowych. W uchwale o wyznaczeniu obszaru rewitalizacji rada gminy może ustanowić na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości na nim położonych oraz zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla wszystkich albo określonych w tej uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu.

SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI (SSR) – część obszaru rewitalizacji ustanowiona uchwałą rady gminy w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia. Może zostać ustanowiona po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji i zgodnie z jego ustaleniami. Możliwe jest podjęcie odrębnych uchwał dla podobszarów rewitalizacji. Na terenie SSR ustawa wprowadza pewne ułatwienia w realizacji rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI (GPR) – dokument, który jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji. Opracowywany jest w dialogu z lokalnymi społecznościami oraz interesariuszami rewitalizacji. Wyznacza strategiczne kierunki i pomysły na działania na danym terytorium objętym rewitalizacją. Zawiera przede wszystkim szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi gminy, opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich charakterystykę.

3. Zasady tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji przebiegał w kilku etapach:

1. Diagnoza aktualnego stanu

Termin "diagnoza" pochodzi z języka greckiego (diagnōsis), który oznacza rozpoznanie, wyróżnianie. W toku diagnozy społecznej nie tylko rozpoznajemy wybrany fragment życia społecznego, ale dokonujemy także jego oceny. Diagnoza zatem jest ważnym elementem procesu badawczego, zwłaszcza na początku badania, ponieważ określa stan faktyczny zjawiska lub problemu społecznego. W ramach aktualnej diagnozy w gminie rozeznano potrzeby grup docelowych (w tym przyszłych użytkowników infrastruktury), charakteru i przestrzennego zróżnicowania, a następnie specyficznych problemów i potrzeb.

2. Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna stanowi fundament wszelkich działań na każdym etapie procesu rewitalizacji. Udział wszystkich interesariuszy w tworzeniu powyższego dokumentu można określić jako szeroki i wystarczający, poczynając od informacji o działaniach władz lokalnych, poprzez współudział w podejmowaniu decyzji o kierunkach interwencji aż po aktywne uczestnictwo w projektach. Duży wkład w przygotowaniu oraz wdrażaniu programu ma zarówno społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, jak i inni interesariusze obszarów zdegradowanych. Partycypacja społeczna w tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji miała miejsce na etapie: diagnozy sytuacji kryzysowej na obszarach zdegradowanych, jak również na etapie identyfikacji możliwych rozwiązań (identyfikacja głównych problemów, propozycja działań rewitalizacyjnych).

3. Planowanie działań w oparciu o możliwe do uzyskania środki finansowe (planowane).

4. Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji

Na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz.1777) przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do wdrożenia i prowadzenia procesu rewitalizacji stanowią zadania własne gminy. Gmina Bolesław przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Diagnozę przygotowano w oparciu o dane zastane z Urzędu Gminy (z poszczególnych wydziałów), Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Policji w Bukownie, z Powiatowego Urzędu Pracy w Olkuszu, z Powiatu Olkuskiego, dane ze „Studium zagospodarowania przestrzennego Gminy Bolesław”, placówek oświatowych, dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

Naturalną jednostką podziału administracyjnego Gminy Bolesław są obręby ewidencyjne (wsie), które w sposób najbardziej adekwatny odzwierciedlają podział terytorialny wynikający z uwarunkowań historycznych, przestrzennych i społecznych. Podejmując wyznaczenie obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności analiz dokonano w oparciu o obręby ewidencyjne (wsie). Uzyskanie danych ilościowych pozwoliło na wyodrębnienie jednego obszaru charakteryzującego się największą koncentracją problemów. Przeprowadzono charakterystykę jednostek i do jej oceny przyjęto łącznie 17 niżej wymienionych wskaźników, podzielonych na 3 sfery:

Sfera społeczna:

1. Współczynnik obciążenia demograficznego ludnością w wieku poprodukcyjnym w 2015 roku
2. Tendencje zmian współczynnika obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2014-2015
3. Współczynnik Przyrostu Naturalnego w 2015 roku
4. Tendencje zmian Współczynnika Przyrostu Naturalnego
5. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w 2014 roku
6. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym 2014 roku

7. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (ogółem) do mieszkańców w 2014 roku
8. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem ubóstwa w 2014 roku
9. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem niepełnosprawności w 2014 roku
10. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2014 roku
11. Udział procentowy stwierdzonych przestępstw kradzieży w 2015 roku
12. Udział procentowy stwierdzonych przestępstw uszkodzenia mienia

Wszystkie wskaźniki porównano w każdej jednostce administracyjnej do średniej dla gminy i obliczono stosunek wskaźnika danej jednostki do tej średniej. Przyjęto następującą punktację:

- wskaźnik mniejszy lub równy – 0p
- do 110% średniej – 1 p
- do 120% średniej – 2 p
- do 130% średniej 3 p.
- powyżej 130 – 4 p

Tendencje zmian Współczynnika obciążenia demograficznego:

- poniżej średniej – 0p
- powyżej średniej lub na równi – 1p

Tendencje zmian Współczynnika Przyrostu Naturalnego:

- tendencja rosnąca – 0p
- tendencja malejąca – 1p

Sfera gospodarcza:

1. Udział procentowy budynków wybudowanych przed 1945 rokiem, w stosunku do ogółu budynków w danej miejscowości. Wartości porównano ze średnią dla gminy.
 - wskaźnik mniejszy lub równy – 0p
 - do 110% średniej – 1p
 - do 120% średniej – 2p
 - do 130% średniej 3p
 - powyżej 130 – 4p
2. Udział procentowy aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
 - poniżej 100 % średniej – 1p
 - powyżej 100% średniej - 0p
3. Udział procentowy aktywnych podmiotów gospodarczych sekcji G na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
 - poniżej 100 % średniej – 1p
 - powyżej 100% średniej - 0p

Sfera środowiskowa

1. Udział procentowy gleb słabych V i VI klasy
 - wskaźnik mniejszy lub równy – 0p
 - do 110% średniej – 1p
 - do 120% średniej – 2p
 - do 130% średniej 3p
 - powyżej 130 – 4p
2. Występowanie terenów przemysłowych
 - wskaźnik- występuje - 10p,
 - nie występuje - 0p

Wyznaczony obszar zdegradowany uzyskał największą liczbę punktów łącznie.

5. Diagnoza aktualnej sytuacji w gminie

5. 1. Środowisko przyrodnicze

5.1. 1. Położenie fizyczno- geograficzne

Gmina Bolesław położona jest na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej, we wschodniej części makroregionu Wyżyny Śląskiej (Garb Tarnogórski). Znajduje się niedaleko Pustyni Błędowskiej, pomiędzy Krakowem a Katowicami przy drodze krajowej nr 94.

W układzie administracyjnym należy do Powiatu Olkuskiego (województwo Małopolskie) i graniczy od wschodu z Gminą miejsko- wiejską Olkusz, od zachodu z Gminą miejską Sławków, od północy z Gminą miejską Dąbrowa Górnicza, od północnego – wschodu z Gminą wiejską Klucze, a od południa z Gminą wiejską Bukowno.

Mapa 1. Mapa Gminy Bolesław oraz otaczające gminy województwa śląskiego (Sławków i Dąbrowa Górnicza) i powiatu olkuskiego (Klucze, Olkusz, Bukowno oraz dwie gminy należące do powiatu Wolbrom i Trzyciąż)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: podział administracyjny polski wg gmin i powiatów: CODGiK

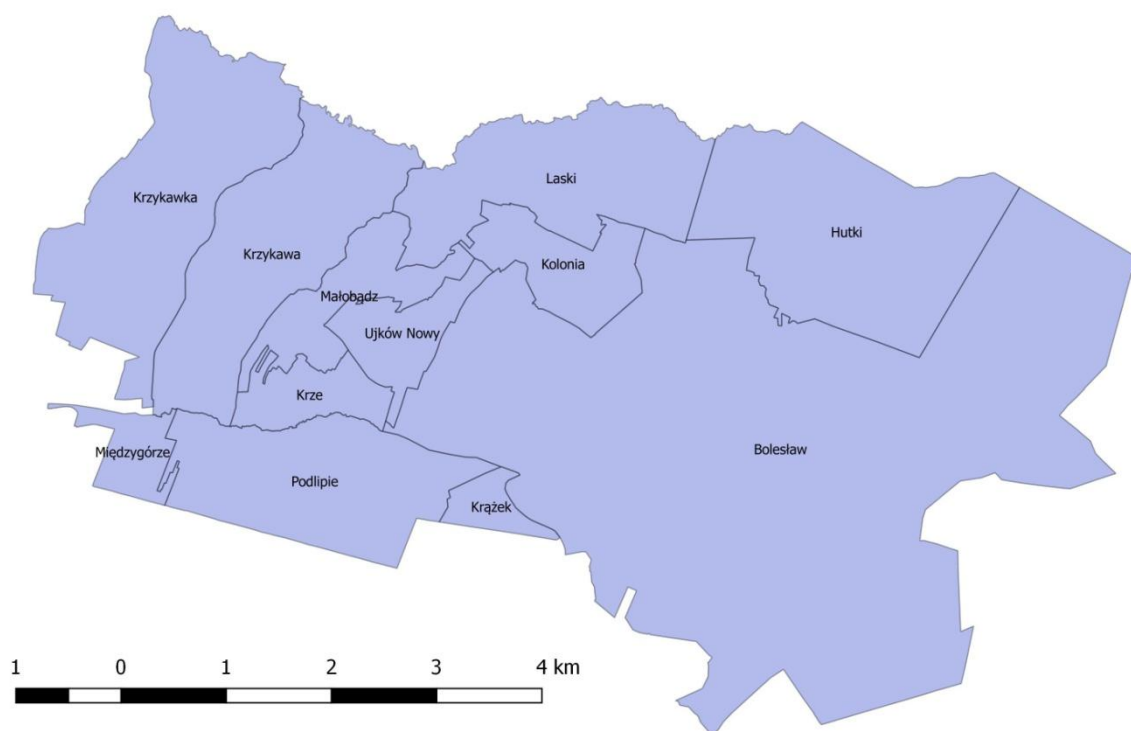
Obszar gminy zajmuje powierzchnię 40,75 km². W podziale administracyjnym gminy znajduje się 12 sołectw: Bolesław, Hutki, Krążek, Kolonia, Krzykawa, Krzykawka, Krze, Laski, Małobądz, Międzygórze, Podlipie, Ujków Nowy.

Tabela 1. Powierzchnia Gminy Bolesław

Nazwa	Pow. ew. [km ²]	% powierzchni
Bolesław	18,89	46,35
Hutki	4,02	9,88
Krążek	0,36	0,89
Krzykawa	3,20	7,86
Krzykawka	4,00	9,83
Laski	2,91	7,13
Małobądz	1,18	2,91
Podlipie	2,85	6,99
Ujków Nowy	0,86	2,12
Krze	0,75	1,84
Międzygórze	0,56	1,37
Kolonia	1,16	2,85
Razem Gmina	40,75	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Olkuszu

Mapa 2. Podział administracyjny Gminy Bolesław wg obrysów ewidencyjnych (wsi)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK

5. 1. 2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Ukształtowanie terenu gminy zostało utrwalone z trzeciorzędzie i charakteryzuje się łagodną rzeźbą, w postaci niewielkich wzniesień sięgających nieco ponad 300 m n.p.m. Jest to efekt działania lodowców, rzek i wiatru, oraz działalności antropogenicznej (hałdy, nasypy, wyrobiska). W budowie geologicznej gminy wyróżnia się trzy piętra strukturalne. Pierwsze tworzą sfałdowane utwory paleozoiczne, drugie stanowią monoklinalnie zalegające utwory mezozoiczne z utworami permu, natomiast piętro trzecie stanowią pokrywowe utwory kenozoiczne – czwartorzędowe. W północnej części występują piaski i żwiry wodnolodowcowe z płatami dolomitów diploporowych oraz iłowcami, mułowcami i wapieniami. Na środkowo-zachodniej części występują dolomity diploporowe, a na wschodniej części dolomity kruszconośne. Budowa geologiczna Gminy Bolesław związana jest z występowaniem złóż cynku i ołowiu, dolomitów oraz piasków.

Tabela 2. Charakterystyka złóż kopalin na terenie Gminy Bolesław

	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne (tys. Mg)	Wydobycie (tys. Mg)
Bolesław	złoża rud cynku i ołowiu	Wydobycie zaniechane	tylko pzb ¹	-
Krzykawa	złoża rud cynku i ołowiu	Wydobycie zaniechane	tylko pzb	-
Laski	złoża rud cynku i ołowiu	Wydobycie rozpoznane	8010	-
kamienie łamane boczne		skały osadowe		
Ujków Stary	dolomit	Eksploatacja	16 285	66
złoża piasków				
Bolesław	złoża piasków formierskich	Wydobycie zaniechane	-	-
Hutki	złoża piasków podsadzkowych	Eksploatacja	3357	578

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 1.12.2014r, PIG, PIB, Warszawa 2015

¹ pzb- zasoby pozabilansowe – kopalina, która nie spełnia kryteriów bilansowości, znajduje się w pozabilansowych warunkach geologiczno-górnictwowych, lecz ewentualnie w przyszłości może być gospodarczo wykorzystana;

5. 1. 3. Wody powierzchniowe

Gmina leży w dorzeczu Białej Przemszy granicząc od północy na wielokilometrowym odcinku z jej lewym dopływem – potokiem Biała, aktualnie prowadzącym głównie wody kopalniane. Do rzeki tej wpadają wody kopalniane z kanału Dąbrówka oraz wody Sztolni Ponikowskiej, której długość określana jest na 2 km. W zlewni Białej, mającej szczególne walory przyrodniczo – krajobrazowe, leży większość obszaru gminy. W dolnym biegu tworzą się meandry, moczary i stawy. Jej przepływy i stany wód są niskie i wyrównane, choć w czasie roztopów lub nagłych opadów mogą powodować lokalne powodzie o ograniczonym zasięgu. Najbardziej zagrożona podtopieniami na terenie gminy jest miejscowość Laski. Ponadto Zakłady ZGH informują o możliwości wystąpienia podmokłości, zalewisk i podtopień terenu po likwidacji kopalni „Olkusz – Pomorzany”, wskazując orientacyjne zasięgi. Drugorzędne znaczenie dla gminy mają położone po stronie południowej – Struga, granicząca z wsią Podlipie i krótki odcinek górnego Warwasu pod wsią Krążek. Mogą one stanowić podstawę dla kształtowania lokalnej rekreacji i być odbiornikami oczyszczonych wód bytowo – gospodarczych. Zbiorniki wód powierzchniowych stojących występują w formie nielicznych oczek wodnych bądź stawów założonych na cieku w Krążku. Jednym z większych zbiorników jest odtworzony zbiornik w Starej Wsi, będący reliktem dawnego, dużego kompleksu stawów w tym rejonie. Wiele stawów i cieków zanikłych w wyniku odwadniania kopalń, może powstać ponownie po zaprzestaniu eksploatacji górniczej. Tereny wód powierzchniowych zajmują niespełna 1% powierzchni gminy. Wody na obszarze gminy podlegają silnej antropopresji. Decydujący wpływ na jakość wód podziemnych w tutejszej gminie mają ogniska zanieczyszczeń na powierzchni terenu. Do największych należą osady poflotacyjne zdeponowane w stawach w południowo-zachodniej części gminy i stare zrehabilitowane składowisko odpadów. Warunki wodne Gminy Bolesław są silnie uzależnione od prowadzonej na terenie gminy działalności górniczej. Problem ten jest niezmiernie istotny zarówno w kontekście ochrony środowiska, ale równie ważny w kontekście zaopatrzenia gminy w wodę bytowo gospodarczą. Dotychczasowe zaopatrzenie, bazujące na działalności kopalni musi ulec zmianie. Występujące na jej terenie potencjalne ujęcia wody w obrębie piętra triasowego, nie będą nadawały się do eksploatacji, ze względu na zanieczyszczenia powstałe w wyniku zakończenia eksploatacji górniczej, na co wskazuje opracowanie „Zmiana Systemu zaopatrzenia w wodę rejonu olkuskiego po zakończeniu eksploatacji kopalń Zakładów Górniczo-Hutniczych Bolesław S.A. w Bukownie” (rok 2011).

Należy ten problem traktować priorytetowo w zakresie lokalizacji nowych terenów inwestycyjnych.²

5. 1.4. Zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe

Środowisko przyrodnicze na terenie Gminy Bolesław cechuje się wysokimi walorami krajobrazowymi, ze względu na dużą lesistość, ciekawą budowę geologiczną czy zróżnicowane ukształtowanie terenu. Część Gminy Bolesław położona jest w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, o powierzchni 2413 ha (59% gminy). Na terenie gminy znajdują się 2 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 tj. Armeria o powierzchni 7,95ha i Pleszczotka o powierzchni 4,92 ha.

Użytek ekologiczny Pleszczotka to obszar występowania rośliny - Pleszczotki górskiej. Z kolei Armeria to obszar obejmujący pogórnice tereny nierekultywowane oraz zreultywowane pod koniec lat 90. XX w przez Zakłady Górniczo-Hutnicze "Bolesław", na których występują murawy galmanowe z *Violetalia calaminariae*. Ewenementem przyrody w sołectwie Laski jest jedyna w Polsce kopuła trawertynowa (zwana wynurzeniem geologicznym), a także powstała w jej wnętrzu jaskinia, która nosi nazwę „Skalka”.

Teren otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd w granicach Gminy Bolesław, w jej północnej części posiada ciekawe i wartościowe enklawy przyrodnicze, należą do nich:

- bagna Laski – Krzykawka, położone w dolinie rzeki Białej,
- jary w Krzykawce i Krzykawie,
- zbocza doliny Przemszy w Krzykawce,
- skałka trawertynowa w Laskach.

5. 1.5. Gleby

Na obszarze Gminy Bolesław brak jest najlepszych gleb I i II klasy bonitacyjnej, przeważają tutaj gleby IV klasy bonitacyjnej. Gleby klasy bonitacyjnej IVa (gleby orne średniej jakości) stanowią 31,8% ogółu, zaś gleb orne klasy IVb (gleby orne średnie jakości gorsze) – 31,2%. Gleby orne słabe V klasy, stanowią 21,2%. Gleby klas lepszych tj. IIIa (orne dobre) występują w rejonie Bolesławia, Krzykawki, Krzykawki i Małobądza. Gleby

² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Bolesław

średnio dobre klasy IIIb występują w Bolesławiu, Krzu, Krzykawie, Krzykawce, Laskach, Małobadzu i Ujkowie Nowym.

Procentowy udział poszczególnych gleb występujących w danej miejscowości, na gruntach ornych w Gminie Bolesław przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Gleby na terenie Gminy Bolesław

	Powierzchnia (m ²)/typ gleby						Udział procentowy w powierzchni danej miejscowości					
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
Bolesław	12174	151256	859634	847409	766529	210891	0,4	5,3	30,2	29,8	26,9	7,4
Hutki	0	0	22149	0	57655	42290	0	0	18,1	0	47,2	34,6
Kolonia	0	0	40429	165089	237987	5222	0	0	9	36,8	53	1,2
Krażek	0	0	0	0	51016	40522	0	0	0	0	55,7	44,3
Krze	0	8284	149289	137020	55325	0	0	2,4	42,7	39,2	15,8	0
Krzykawa	3657	386183	445973	407057	379558	85602	0,2	22,6	26,1	23,8	22,2	5
Krzykawka	107472	186382	762485	455068	295316	16836	5,9	10,2	41,8	25	16,2	0,9
Laski	0	61634	108123	37426	292842	292955	0	7,8	13,6	4,7	36,9	36,9
Małobądz	10687	73386	505854	122989	24140	1536	1,4	9,9	68,5	16,7	3,3	0,2
Międzygórze	0	0	33035	234612	141155	0	0	0	8,1	57,4	34,5	0
Podlipie	0	0	406701	1248535	214513	69183	0	0	21	64,4	11,1	3,6
Ujków Nowy	0	95067	442830	52857	4277	0	0	16	74,4	8,9	0,7	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Olkuszu

Widać wyraźnie iż w Bolesławiu, przewagę na gruntach ornych mają gleby klasy bonitacyjnej IVa (30,2%) oraz IVb (29,8%). W Hutkach niemal połowa to gleby orne słabe V klasy. W Koloni i Krażku również ponad połowa to gleby słabe V klasy. Największy udział procentowy gleb dobrych klasy IIIa posiadała Krzykawka, tj, 5,9%. Z kolei w Krzykawie gleby klasy IIIb stanowiły 22,6%. W Ujkowie Nowym gleby klasy IVa stanowiły 74,4% natomiast klasy IIIb średnio dobre – w udziale procentowym 16%.

5. 2. Struktura demograficzna

W 2014 roku, Gminę Bolesław zamieszkiwało 7803 mieszkańców, a w 2015 roku 7 754, więc o 49 mniej. Najwięcej osób mieszkało w Bolesławiu, stanowiąc 31,6% w 2014 roku i 31,5% w 2015 roku. Liczba ludności Bolesławia zmniejszyła się o 22 osoby. Kolejną miejscowością pod względem liczby mieszkańców było Podlipie, w którym mieszkało 14,7% ogółu mieszkańców gminy w 2014 roku. W 2015 roku nastąpił wzrost liczby mieszkańców tej miejscowości o 8 osób, a udział procentowy zwiększył się do 14,9%. Trzecią miejscowością

była Krzykawka, której udział procentowy wyniósł 10,1% w 2014 roku i zmniejszył się do 10,0% w 2015 roku (zmniejszenie liczby osób o 10). Kolejne miejscowości to Laski i Kolonia, w których nastąpiło zwiększenie się liczby mieszkańców: o 8 w Laskach i o 5 w Kolonii. Udział procentowy osób w Krzykawie w 2014 roku wyniósł 5,8%, a w kolejnym roku nastąpiło zmniejszenie się do 5,6% (spadek liczby osób o 12). Kolejna miejscowość to Ujków Nowy, którą zamieszkiwało 5,0% osób z terenu gminy w badanych latach. Nastąpił niewielki spadek liczby osób o 2. Z kolei w Małobądz liczba osób zmniejszyła się o 4, a udział procentowy wśród ogółu ludności wyniósł 4,9%. Miejscowościami z najmniejszą liczbą mieszkańców (oraz zmniejszającą się liczbą) pozostawały: Krze (3,3%), Hutki (2,8% do 2,7%), Międzygórze (1,9%) i Krążek (1,8%).

Tabela 4. Liczba ludności w Gminie Bolesław w latach 2014-2015 wg miejscowości

Jednostka	2014 rok		2015 rok		wahania liczby ludności
	Razem	%	Razem	%	
Bolesław	2465	31,6	2443	31,5	-22
Hutki	217	2,8	207	2,7	-10
Kolonia	669	8,6	674	8,7	5
Krążek	138	1,8	138	1,8	0
Krze	261	3,3	254	3,3	-7
Krzykawka	450	5,8	438	5,6	-12
Krzykawka	789	10,1	779	10,0	-10
Laski	743	9,5	751	9,7	8
Małobądz	384	4,9	380	4,9	-4
Międzygórze	148	1,9	145	1,9	-3
Podlipie	1148	14,7	1156	14,9	8
Ujków	391	5,0	389	5,0	-2
Razem	7803	100,0	7754	100,0	-49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

5. 2. 1. Ekonomiczne grupy wiekowe

Ekonomiczne grupy wiekowe, to grupy ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 17 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 59 roku życia oraz mężczyźni od 18 do 64 roku życia i wiek poprodukcyjny w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Badania struktury wieku wg ekonomicznych grup, pozwalają na wyznaczenie zależności pomiędzy tymi grupami, co odgrywa dużą rolę w analizie „procesu

demograficznego starzenia się ludności tj. stałego zwiększania się liczby i udziału osób starszych w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Głównymi czynnikami powodującymi takie zmiany są: 1- zmniejszająca się corocznie liczba urodzeń, 2 -przedłużanie się przeciętnej długości trwania życia, 3 -przesuwanie się przez kolejne grupy wieku ludności, roczników wyżowych i niżowych. Im wyższy stopień rozwoju społeczno – gospodarczego, im wyższy poziom opieki społecznej, tym wyższe stadium procesu starzenia się ludności”³.

Struktura wieku ekonomicznego mieszkańców Gminy Bolesław przedstawiała się następująco: udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 16,9% w 2014 roku i zmniejszył się do 16,5% w 2015 roku. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym przekroczył 21% i ma tendencję rosnącą.

Tabela 5. Struktura wieku ekonomicznego mieszkańców Gminy Bolesław w latach 2014-2015

wiek	2014 rok	2015 rok
przedprodukcyjny	16,9	16,5
produkcyjny	61,9	61,4
poprodukcyjny	21,2	22,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

Należy więc uznać Gminę Bolesław za „starą demograficznie”. Dokładna analiza poszczególnych miejscowości pozwoliła na określenie wewnętrznej struktury ekonomicznych grup wiekowych w gminie i wyznaczenie miejscowości „starych demograficznie”, „starzejących się” lub „młodych”.

Dokonana analiza danych statystycznych dowiodła, iż miejscowości stare demograficznie to: Bolesław, Hutki, Krze, Krzykawa, Krzykawka, Małobądz, Międzygórze, Podlipie i Ujków Nowy, w których udział ludności w wieku poprodukcyjnym przekroczył wartości udziałów ludności w wieku przedprodukcyjnym. Do miejscowości „starzejących się” zaliczymy Krążek i Laski, a do jeszcze młodych demograficznie: Kolonię.

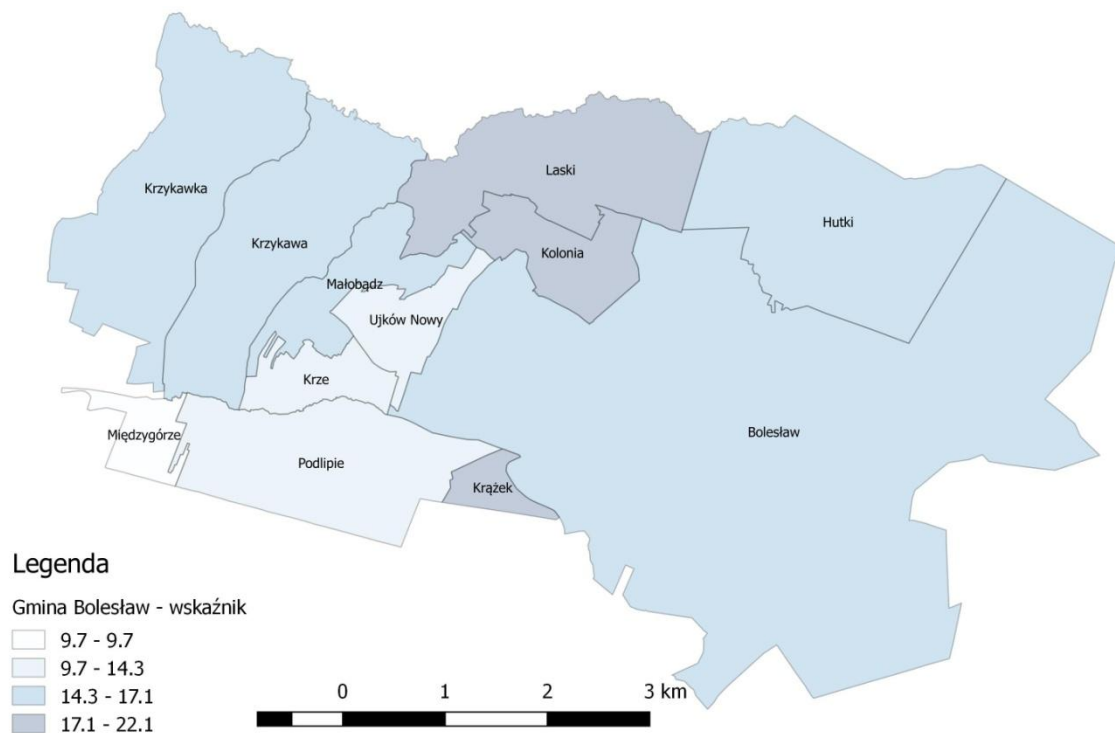
Relacje między ludnością w wieku przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym a produkcyjnym wyrażają wskaźniki obciążeń demograficznych.

Wskaźnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym, czyli liczba osób w wieku powyżej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn na 1000 mieszkańców stanowi „ważne

³ J. Holzer „Demografia”, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, str. 139

wyzwanie dla polityki społeczno – ekonomicznej państwa w zakresie świadczeń emerytalnych”⁴.

Mapa 3. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danej miejscowości w 2015 roku

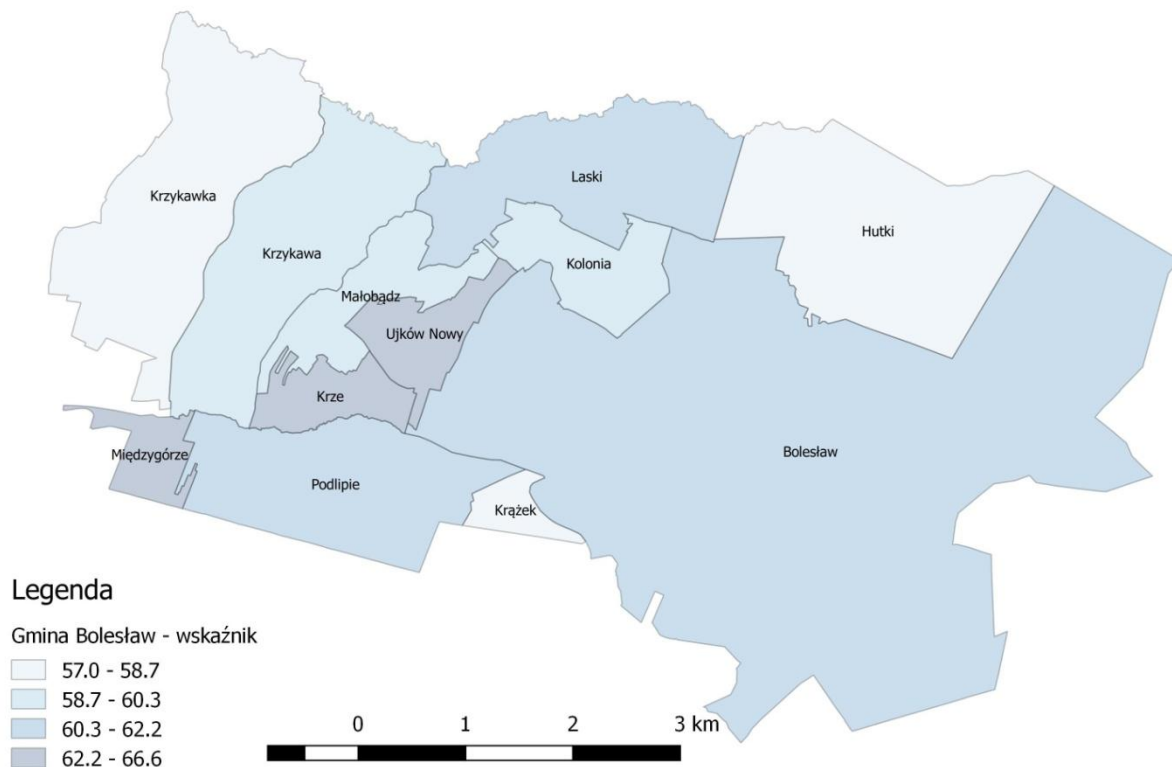

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Wskaźniki dla poszczególnych miejscowości przedstawiono w poniższej tabeli. Największe obciążenie ludnością w wieku poprodukcyjnym odnotowano w 2014 roku w Hutkach (455), Krzykawce (408) i Podlipiu (381). Wskaźniki zwiększyły się w 2015 roku. Najmniejsze wskaźniki obciążenia ludnością w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w 2014 roku Międzygórzu (152), Krzu (191), Ujkowie Nowym (204). W 2015 roku w Międzygórzu wskaźniki te zmniejszyły się, a w niektórych miejscowościach uległy nieznacznemu zwiększeniu.

⁴S. Kurek, „Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym”, Wyd. AP Kraków, Prace monograficzne nr 497, str. 63

Mapa 4. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danej miejscowości w 2015 roku

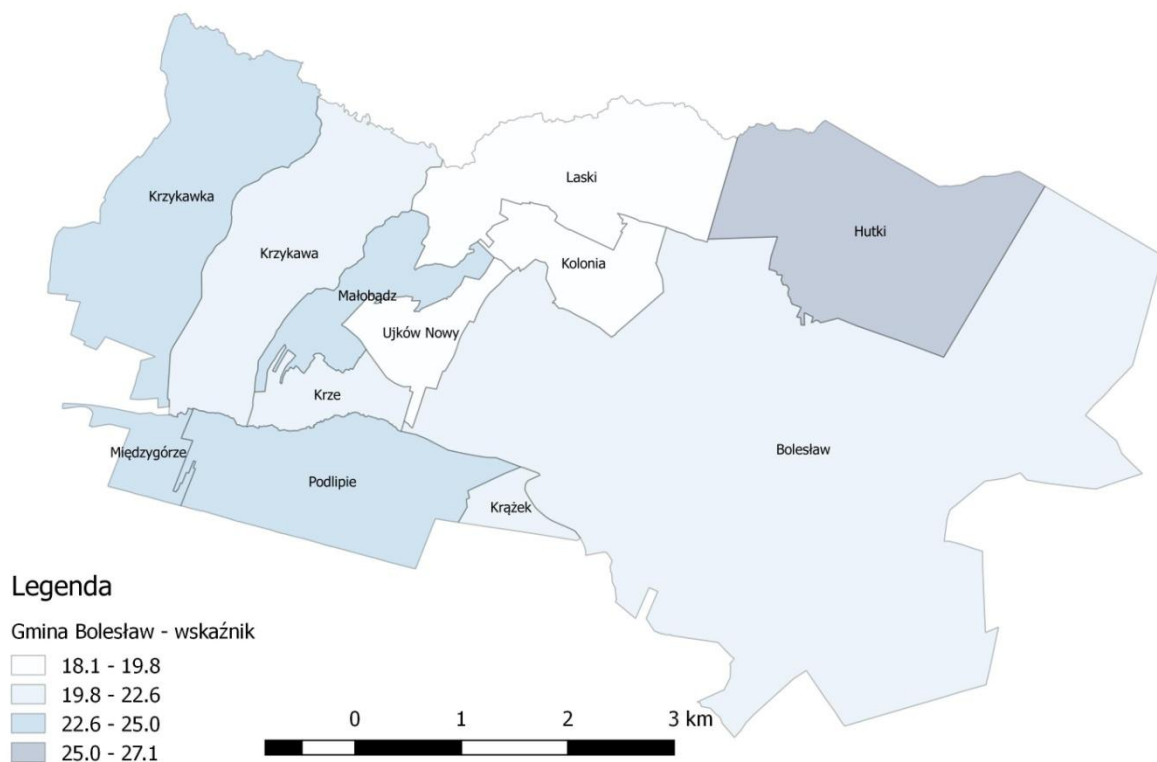
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Tabela 6. Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup wiekowych, w latach 2014-2015 wraz z dynamiką

	2014 rok			2015 rok			2014 rok	2015 rok	Dynamika w latach 2014-2015	2014 rok	2015 rok	Dynamika w latach 2014-2015
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	współczynnik obciążenia ludnością w wieku przedprodukcyjnym	współczynnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym				
Bolesław	16,7	62,8	20,6	16,3	62,2	21,5	266	262	-4	328	346	19
Hutki	17,5	56,7	25,8	15,9	57	27,1	309	280	-29	455	475	19
Kolonia	22,1	60,2	17,6	22,1	59,8	18,1	367	370	2	293	303	10
Krażek	21,7	58	20,3	20,3	58,7	21	375	346	-29	350	358	8
Krze	13	68,2	18,8	13	65,7	21,3	191	198	7	275	323	48
Krzykawa	16,9	61,6	21,6	17,1	60,3	22,6	274	284	10	350	375	25
Krzykawka	17,7	58,4	23,8	16,7	58,3	25	304	286	-17	408	430	22
Laski	19	61,8	19,2	19	61,8	19,2	307	308	1	312	310	-1
Małobądz	17,7	60,2	22,1	16,3	60,3	23,4	294	271	-24	368	389	21
Międzygórze	10,1	66,9	23	9,7	65,5	24,8	152	147	-4	343	379	36
Podlipie	14,4	62	23,6	14,3	61	24,7	232	234	2	381	406	25
Ujków	13,6	66,5	19,9	13,6	66,6	19,8	204	205	1	300	297	-3
Razem	16,9	61,9	21,2	16,5	61,4	22,1	273	270	-3	342	360	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

Mapa 5. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danej miejscowości w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

5. 2. 2. Edukacyjne grupy wiekowe

Edukacyjne grupy wieku obejmują dzieci i młodzież w wieku 3-24 lata, w podziale na dzieci w wieku przedszkolnym – od 3 do 6 lat, dzieci i młodzież w szkołach podstawowych w wieku 7-12 lat, młodzież gimnazjalna w wieku 13-15 lat, młodzież kształcąca się na poziomie ponadgimnazjalnym tj. 16-18 lat oraz osoby kształcące się w szkołach wyższych (i innych) tj. 19-24 lat.

W latach 2014-2015 udział procentowy osób, będących w wieku edukacyjnym stanowił 22,9% w 2014 roku i uległ zmniejszeniu do 22,5%. W podziale na poszczególne miejscowości w gminie, największy udział grupy edukacyjnej wśród mieszkańców odnotowano w latach 2014-2015 w Kolonii, Krążku i Laskach.

Tabela 7. Edukacyjne grupy wiekowe (razem) w Gminie Bolesław wg miejscowości w latach 2014-2015

Jednostka	2014 rok		2015 rok	
	l. osób	%	l. osób	%
Bolesław	523	21,2	517	21,2
Hutki	53	24,4	50	24,2
Kolonia	182	27,2	179	26,6
Krążek	41	29,7	38	27,5
Krze	56	21,5	56	22,0
Krzykawa	96	21,3	89	20,3
Krzykawka	181	22,9	175	22,5
Laski	196	26,4	193	25,7
Małobądz	93	24,2	90	23,7
Międzygórze	31	20,9	28	19,3
Podlipie	249	21,7	251	21,7
Ujków	85	21,7	82	21,1
Razem	1786	22,9	1748	22,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

W podziale na poszczególne kategorie wiekowe osób będących w tym wieku, istotne znaczenie ma grupa dzieci w wieku 3-6 lat, określająca liczbę dzieci w wieku przedszkolnym, a co za tym idzie zapotrzebowanie na przedszkola.

Największy udział dzieci w wieku 3-6 lat wśród mieszkańców odnotowano w latach 2014-2015 w Laskach (5,4% i zmniejszenie do 4,9%), Krzykawie (5,1% i zmniejszenie do 4,8%), Kolonii (4,9%) i Krzykawce (4,8% i zmniejszenie do 4,0%).

Udział dzieci w wieku uczniów szkoły podstawowej w 2015 roku był największy w Koloni i Krzykawce.

Szczegółowe dane zawiera tabela.

Tabela 8. Edukacyjne grupy wiekowe w Gminie Bolesław wg miejscowości i przedziałów wiekowych w 2015 roku

Jednostka	3-6 lat		7-12 lat		13-15 lat		16-18 lat		19-24 lat	
	l. osób	%	l. osób	%	l. osób	%	l. osób	%	l. osób	%
Bolesław	92	3,8	117	4,8	65	2,7	80	3,3	163	6,7
Hutki	7	3,4	14	6,8	8	3,9	4	1,9	17	8,21
Kolonia	33	4,9	58	8,6	17	2,5	24	3,6	47	6,9
Krażek	6	4,3	8	5,8	11	8	5	3,6	8	5,8
Krze	7	2,8	13	5,1	3	1,2	6	2,4	27	10,6
Krzykawa	21	4,8	25	5,7	12	2,7	8	1,8	23	5,3
Krzykawka	31	4,0	56	7,2	13	1,7	26	3,3	49	6,3
Laski	37	4,9	46	6,1	25	3,3	24	3,2	61	8,1
Małobądz	11	2,9	20	5,3	11	2,9	15	3,9	33	8,7
Międzygórze	4	2,8	6	4,1	1	0,7	2	1,4	15	10,3
Podlipie	46	4	51	4,4	24	2,1	32	2,8	98	8,5
Ujków	12	3,1	18	4,6	5	1,3	11	2,8	36	9,3
Razem	307	-	432	-	195	-	237	-	577	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

5. 2. 3. Urodzenia , zgony, przyrost naturalny

Ważnym zagadnieniem w diagnozie sytuacji demograficznej mieszkańców gminy jest liczba urodzeń i zgonów oraz wyznaczenie na podstawie tych wartości współczynników przyrostu naturalnego, zgonów i urodzeń. Polityka ludnościowa w gminie powinna zatem uwzględniać potrzeby mieszkańców związane z fazami życia i różną sytuacją materialną. Zmiany w liczbie urodzeń danej gminy/miejscowości mają istotny wpływ na starzenie się ludności, bowiem wzrost urodzeń powoduje zwiększenie się udziału ludności najmłodszej i osłabia udział procentowy osób najstarszych. Z kolei zwiększanie się przeciętnej długości życia i zmniejszenia natężenia zgonów w starszych grupach wieku powoduje zwiększanie się liczebności i udziałów roczników najstarszych. Z drugiej strony zmniejszanie się umieralności niemowląt i natężenia zgonów w młodych rocznikach wieku wpływa na relatywne czasowe odmładzanie się populacji⁵.

⁵ S. Kurek, „Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym”, Wyd. AP Kraków, Prace monograficzne nr 497, str. 42

Współczynnik urodzeń dla całej gminy wynosił 8,5‰ w 2014 roku i zmniejszył się do 7,7‰ w 2015 roku. Wartości współczynnika urodzeń w poszczególnych miejscowościach były niższe od wskaźników dla gminy w: Krążku, Krzykawce, Laskach, Międzygórzu, Podlipiu i Ujkowie Nowym.

Z kolei współczynnik zgonów w 2014 roku wyniósł 11,8‰ i zwiększył się do 13,0‰ w 2015 roku. Miejscowości, w których współczynnik był wysoki w 2014 roku (wyższy niż w gminie) to: Hutki, Krze, Krzykawa, Małobądz, Międzygórze i Ujków Nowy. W 2015 roku wskaźniki były wyższe w: Bolesławiu, Krążku, Krzu, Krzykawie i Ujkowie Nowym.

Tabela 9. Współczynnik urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego dla Gminy Bolesław w latach 2014 i 2015

Jednostka	2014 rok			2015 rok		
	Współczynnik urodzeń	Współczynnik zgonów	Współczynnik Przyrostu Naturalnego	Współczynnik urodzeń	Współczynnik zgonów	Współczynnik Przyrostu Naturalnego
Bolesław	9,7	11	-1,2	7,4	14,3	-7,0
Hutki	9,2	36,9	-27,6	0,0	4,8	-4,8
Kolonia	9,0	10,5	-1,5	10,4	10,4	0,0
Krążek	0,0	7,2	-7,2	0,0	43,5	-43,5
Krze	15,3	15,3	0,0	7,9	19,7	-11,8
Krzykawa	13,3	15,6	-2,2	4,6	27,4	-22,8
Krzykawka	6,3	6,3	0,0	7,7	10,3	-2,6
Laski	4,0	6,7	-2,7	12,0	10,7	1,3
Małobądz	10,4	18,2	-7,8	2,6	2,6	0,0
Międzygórze	0,0	13,5	-13,5	0,0	6,9	-6,9
Podlipie	7,8	11,3	-3,5	8,7	8,7	0,0
Ujków Nowy	7,7	15,3	-7,7	12,9	18,0	-5,1
Razem	8,5	11,8	-3,3	7,7	13	-5,3

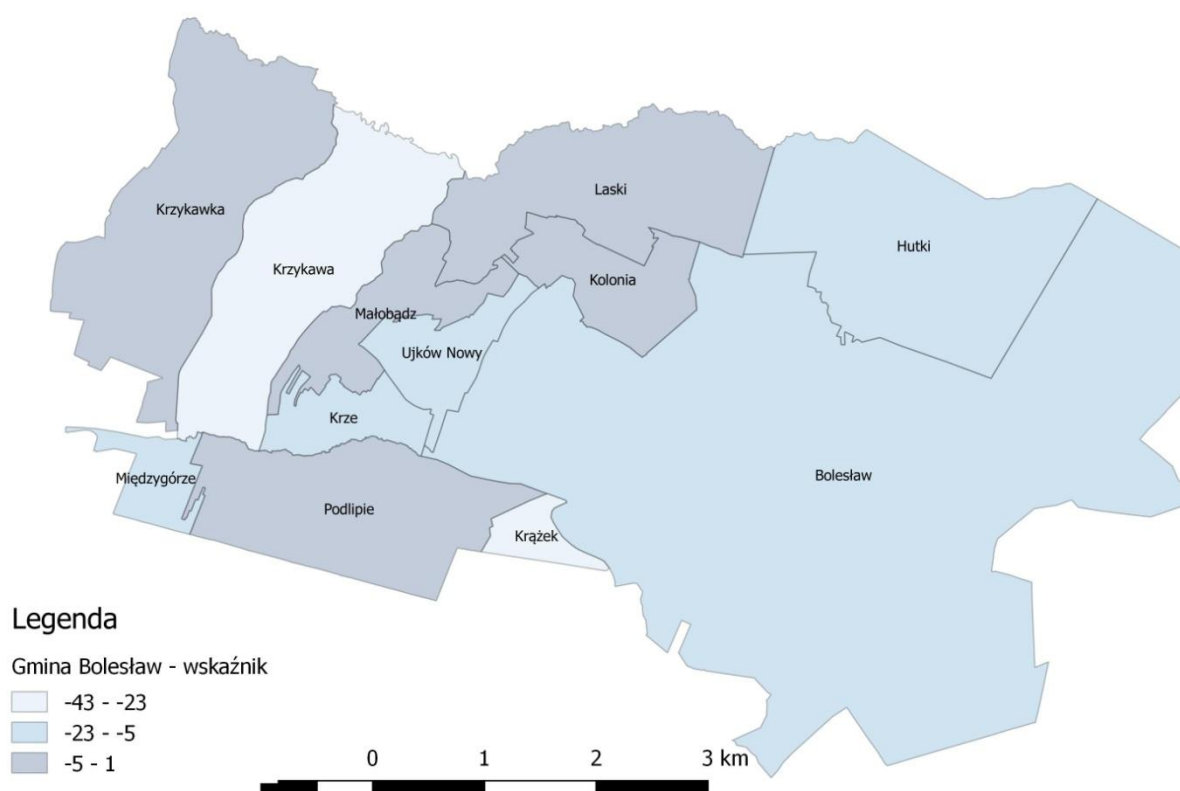
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

Współczynnik przyrostu naturalnego ludności, obliczany jako stosunek różnicy pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów w ciągu roku do średniej liczby ludności i wyrażany najczęściej na 1000 mieszkańców, jest jednym z najczęściej stosowanych miar reprodukcji ludności. Przyrost naturalny w znaczący sposób wpływa na poziom i dynamikę starzenia się ludności. Obszary o wysokiej nadwyżce urodzeń nad zgonami ulegają z biegiem

czasu odmładzaniu, zaś charakteryzujące się ubytkiem naturalnym, nie rekompensowanym przez bilans migracyjny, szybko się starzeją.⁶

Współczynnik przyrostu naturalnego w gminie miał w badanych latach wartość minusową: -3,3‰ w 2014 roku i -5,3‰ w 2015 roku. Wartości współczynnika naturalnego w poszczególnych miejscowościach były w większości na minusie. Najniższą wartość odnotowano w 2014 roku w Hutkach i Międzygórzu, a w 2015 roku w Krążku i Krzykawie.

Mapa 6. Współczynnik Przyrostu Naturalnego w Gminie Bolesław w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

⁶ S. Kurek, „Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym”, Wyd. AP Kraków, Prace monograficzne nr 497, str. 44

5. 2. 4. Płodność kobiet

Przez płodność rozumiemy natężenie urodzeń w badanej populacji kobiet będących w wieku rozrodczym. Miernikiem płodności jest współczynnik płodności wyrażający stosunek liczby urodzeń żywych do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym (15-49 lat)⁷. Wyraża on średnią liczbę dzieci urodzonych w ciągu badanego czasu przypadającą na 100 kobiet w wieku rozrodczym.

Dla Gminy Bolesław współczynnik ten wyniósł 3,6 dziecka na 100 kobiet w wieku rozrodczym w 2014 roku i 3,4 w 2015 roku. Wskaźniki mniejsze niż dla gminy odnotowano w 2014 roku Kolonii, Krążku, Krzykawie, Laskach, Międzygórzu, Podlipiu i Ujkowie. W 2015 roku wskaźniki mniejsze niż dla gminy odnotowano w: Bolesławiu, Hutkach, Krążku, Krzykawie, Małobądzu i Międzygórzu. Z kolei średnia dla gminy omawianego współczynnik wyniosła 2,6. Analiza dynamiki wykazała zmniejszanie się wskaźnika w miejscowościach: Bolesław, Hutki, Krze, Krzykawa i Małobądz. W pozostałych miejscowościach wartości wzrosły bądź też pozostały na podobnym poziomie (2014 -2015).

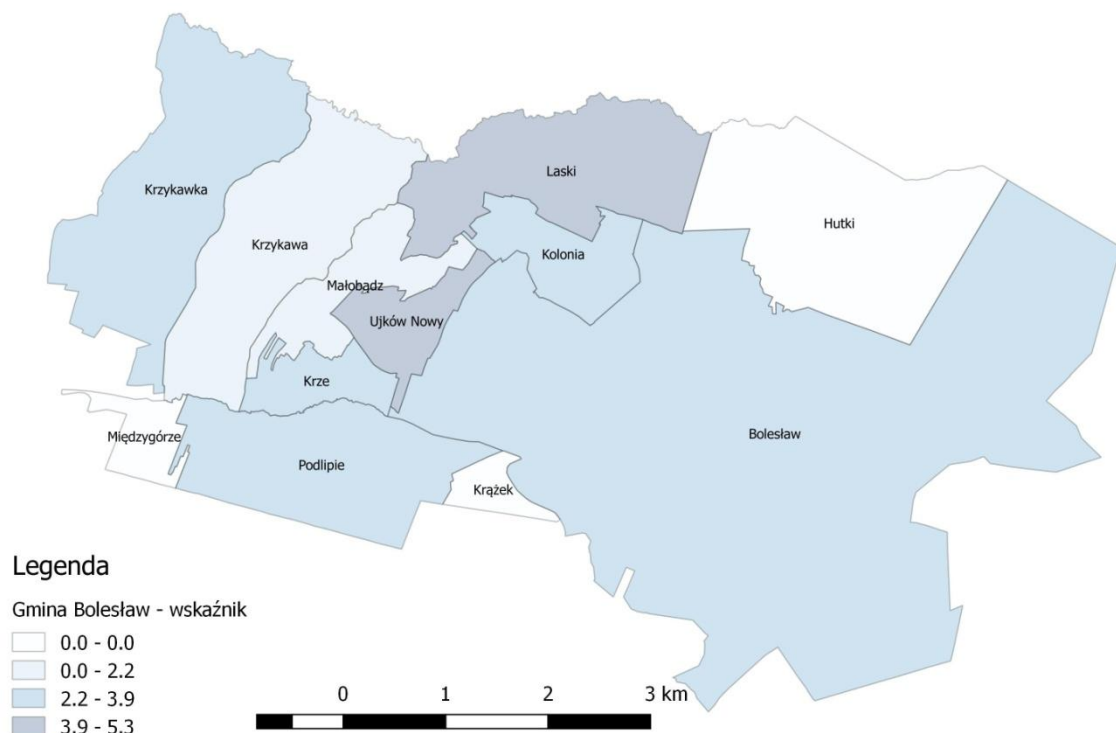
Tabela 10. Współczynnik płodności na 100 kobiet w Gminie Bolesław w latach 2014 i 2015, wg miejscowości

Jednostka	2014 rok		2015 rok	
	l. kobiet w wieku rozrodczym	Współczynnik płodności (na 100 kobiet)	l. kobiet w wieku rozrodczym	Współczynnik płodności (na 100 kobiet)
Bolesław	551	4,4	546	3,3
Hutki	43	4,7	45	0
Kolonia	189	3,2	178	3,9
Krążek	33	0	35	0
Krze	55	7,3	53	3,8
Krzykawa	91	6,6	89	2,2
Krzykawka	172	2,9	169	3,6
Laski	187	1,6	188	4,8
Małobądz	98	4,1	99	1
Międzygórze	31	0	29	0
Podlipie	269	3,3	265	3,8
Ujków Nowy	99	3	95	5,3
Gmina razem	1818	3,6	1791	3,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

⁷ J. Holzer „Demografia” Wyd PWE, str 182

Mapa 7. Współczynnik płodności na 100 kobiet w Gminie Bolesław w 2015 roku

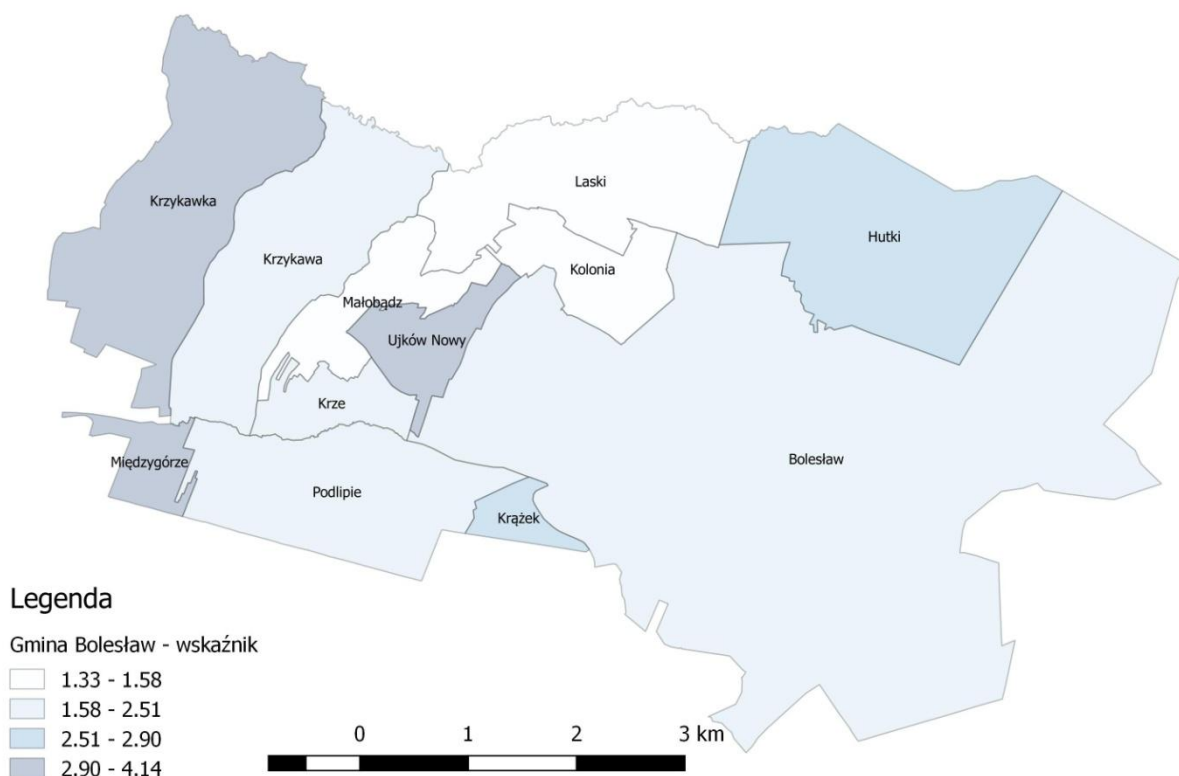

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

5. 2. 5. Ludność w wieku powyżej 85 lat

Zjawisko starzenia się ludności będzie się pogłębiać, dlatego też należy podejmować działania mające na celu pomoc osobom w wieku sędziwym w ich życiu codziennym, w ich integracji ze społeczeństwem, jak również podejmować inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie ich marginalizacji.

Najwyższy wskaźnik udziału procentowego ludności powyżej 85 roku życia osiągnięty został w 2014 roku w Hutkach i Ujkowie Nowym, Krążku, Krzu, Krzykawie, Krzykawce, Międzygórzu, Podlipiu (powyżej 2,0% wg wskaźnika dla gminy). W 2015 roku nastąpiło zwiększenie się udziału procentowego do 2,3% dla gminy, a wyższy wskaźnik wśród miejscowości odnotowano w: Hutkach, Krążku, Krzu, Krzykawie, Krzykawce, Międzygórzu i Ujkowie. Średnia dla gminy to 2,5%.

Mapa 8. Udział mieszkańców Gminy Bolesław w wieku powyżej 85 lat w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

Do prezentacji relacji międzypokoleniowych pomiędzy osobami najstarszymi a ich dziećmi, służy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego wskazujący, ile osób w wieku powyżej 85 lat przypada na 100 osób w wieku 50-64. W gminach, gdzie zmniejsza się dzietność, wartość tego wskaźnika będzie narastać, co stwarza wyzwania dla polityki społecznej, przy zapewnianiu opieki i świadczeń dla osób w wieku najstarszym.⁸

Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego dla całej gminy wyniósł w 2014 roku 9,2 osoby na 100 osób w wieku 50-64 lata, a w 2015 roku wyniósł już 10,5 osoby.

W podziale administracyjnym gminy, wskaźnik ten największy został osiągnięty w Hutkach w 2014 roku, ale z tendencją malejącą, w Krążku z tendencją rosnącą, w Ujkowie Nowym z tendencją rosnącą, w Krzykawce z tendencją rosnącą, w Międzygórzu z tendencją rosnącą, w Krzykawie z tendencją malejącą i Podlipiu z tendencją rosnącą.

⁸ S. Kurek, „Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym”, Wyd. AP Kraków, Prace monograficzne nr 497, str. 65

Tabela 11. Osoby powyżej 85 lat oraz współczynnik wsparcia międzypokoleniowego w Gminie Bolesław w latach 2014-2015

	Liczba osób w wieku 85 lat i więcej		Udział % ludności 85+		Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego	
	2014 rok	2015 rok	2014 rok	2015 rok	2014 rok	2015 rok
Bolesław	46	50	1,9	2,0	8,2	9,2
Hutki	7	6	3,2	2,9	15,6	14,3
Kolonia	9	10	1,3	1,5	7,1	7,8
Krażek	3	4	2,2	2,9	13,0	17,4
Krze	6	6	2,3	2,4	8,5	9,2
Krzykawa	12	11	2,7	2,5	10,5	10,0
Krzykawka	21	27	2,7	3,5	12,1	16,0
Laski	10	10	1,3	1,3	6,4	6,5
Małobądz	4	6	1,0	1,6	5,1	8,5
Międzygórze	4	6	2,7	4,1	11,4	19,4
Podlipie	25	26	2,2	2,2	10,0	10,7
Ujków Nowy	12	14	3,1	3,6	12,2	14,7
Razem gmina	159	176	2,0	2,3	9,2	10,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bolesławiu

5. 2. 6. Małżeństwa i rozwody

Zmiany społeczne pociągają za sobą przekształcenia komórki społecznej, jaką jest rodzina. W ostatnich latach przeobrażeniom uległa nie tylko struktura rodziny, ale też jej funkcje. Głównym czynnikiem powodującym przemianę rodziny są: dyfuzje społeczno-kulturowe, rozpowszechnianie się wiedzy medycznej i psychologicznej, przemiany wartości, rozwój sektora usług materialnych i nie materialnych. Do skutków tych przemian należy także zmniejszenie się znaczenia małżeństwa na rzecz swobodnych związków, późniejsze zawieranie związków małżeńskich, opóźnienie urodzenia pierwszego dziecka, a tym samym zmniejszenie się ilości dzieci w jednej rodzinie, przejście od rodziny skoncentrowanej na dzieciach do rodziny skoncentrowanej na rodzicach, wzrost liczby rozwodów oraz ogólne zmniejszenie się dzietności.⁹

⁹ Współczynnik dzietności jest to średnia liczba dzieci, które urodziłaby przed końcem danego roku kobieta, będąca w okresie zdolności rozrodczej (w przedziale wiekowym 15–44 lub 15–49), przy stałym wzorcu dzietności. Definicja wg OECD Health Data, 2005

Udział procentowy zawartych małżeństw wg miejsca zamieszkania, męża przed ślubem był największy w Bolesławiu, wynosząc 26,7% w 2014 roku i 36,6% w 2015 roku. Najwięcej rozwodów odnotowano w 2014 roku z Krza tj. 26,3% ogółu rozwodów z terenu gminy, a w 2015 roku z Bolesławia (połowa rozwodów z terenu gminy).

Do pomiaru liczby małżeństw i rozwodów służą 2 współczynniki: ogólny współczynnik zawierania małżeństw i ogólny współczynnik rozwodów, pokazujący ile jest zawartych małżeństw/ile rozwodów na 100 ludności (lub 1000) w danym roku.

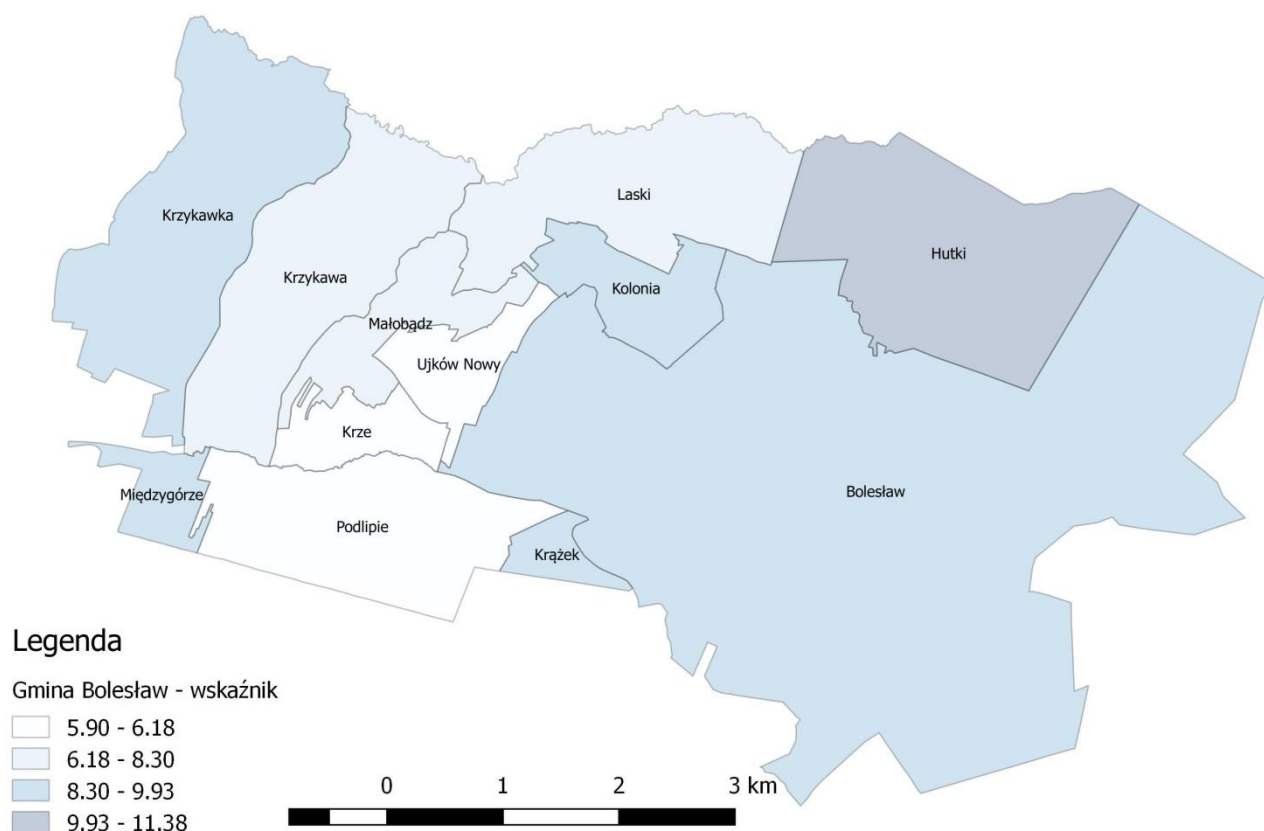
W Gminie Bolesław w latach 2014-2015 ogólny współczynnik zawartych małżeństw był największy w Międzygórzu i wynosił 2,7 w 2014 roku i 2,1 w 2015 roku. Współczynnik rozwodów w 2014 roku największy odnotowano w Krzu w 2015 roku w Krążku. Współczynnik ten dla całej gminy wynosił 0,2 w 2014 roku i wzrósł do 0,4 w 2015 roku.

5. 2. Bezrobocie

Bezrobocie nie tylko samo jest problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. Długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Stąd bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa. To z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych, rozpad rodziny, obniżenie zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Ogólna liczba osób bezrobotnych w gminie, którzy zostali zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Olkuszu wynosiła w 2014 roku 403 osoby, stanowiąc 5,2% mieszkańców. Największy udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców danej miejscowości stanowili mieszkańcy Hutek (6,5%), Międzygórza (6,1%), Kolonii (6,0%), Bolesławia (5,4%).

Mapa 9. Mieszkańcy Gminy Bolesław zarejestrowani jako osoby bezrobotne w PUP Olkusz w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Procentowy udział bezrobotnych kobiet stanowił 63,5% wśród ogółu bezrobotnych. Największy udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym był największy w Kolonii wynoszący 7,7%, Hutkach (6,8%), Bolesławiu (6,1%) i Krzu (6,0%). Udział procentowy bezrobotnych kobiet wśród ogółu kobiet w wieku produkcyjnym dla całej gminy wynosił 5,4%.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 26,8% wśród ogółu bezrobotnych. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych to mieszkańcy Bolesławia (40,7%) i Krzykawki (14,8%). Z kolei wśród mieszkańców poszczególnych miejscowości w wieku produkcyjnym (18-58 kobiety i 18-65 mężczyźni) największy odsetek długotrwale bezrobotnych mieszkańców (większy niż w gminie tj. 2,2%) odnotowano w Hutkach (4,1%), Krążku (3,8%), Krzykawce (3,5%), Międzygórzu (3,0%) i Bolesławiu (2,8%).

Tabela 12. Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne, w tym długotrwale bezrobotne, będące mieszkańcami Gminy Bolesław w 2014 roku

Miejscowość	Liczba ogółem bezrobotnych	% w stos. do mieszkańc	l. bezrobotnych kobiet	% do kobiet w wieku produkcyjnym	l. długotrwale bezrobotnych	% długotrwale bezrob. do ogółu	% długotrwale bezrobotnych do mieszkańców
Bolesław	144	5,8	93	6,1	44	40,7	1,8
Hutki	14	6,5	8	6,8	5	4,6	2,3
Kolonia	40	6,0	31	7,7	7	6,5	1,0
Krażek	7	5,1	3	3,7	3	2,8	2,2
Krze	11	4,2	10	6,0	3	2,8	1,1
Krzykawa	23	5,1	14	5,3	3	2,8	0,7
Krzykawka	43	5,4	25	5,5	16	14,8	2,0
Laski	36	4,8	17	3,7	8	7,4	1,1
Małobądz	18	4,7	13	5,7	4	3,7	1,0
Międzygórze	9	6,1	5	5,3	3	2,8	2,0
Podlipie	42	3,7	27	3,8	7	6,5	0,6
Ujków Nowy	16	4,1	10	3,9	5	4,6	1,3
Razem	403	5,2	256	5,4	108	100,0	1,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mieszkańcy Gminy Bolesław w wieku 18-24 lata stanowili 17,4% ogółu bezrobotnych. Wśród całej grupy osób w tym wieku, największa ich liczba pochodziła z Bolesławia (22,9%), a następnie z Podlipia (17,1%) i Lasek (14,4%). Z kolei udział procentowy bezrobotnych osób w wieku 25-34 lata stanowił 29,8% wśród ogółu bezrobotnych. Największa ich liczba to mieszkańcy Bolesławia (36,7%), Kolonii (12,5%) i Krzykawki (11,7%).

Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowiła 34,5% ogółu bezrobotnych, zaś największa ich liczba to mieszkańcy Bolesławia (33,8%), a w dalszej kolejności Podlipia (12,2%). Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 22,1% ogółu. 28,1% z nich to mieszkańcy Bolesławia, a 14,6% to mieszkańcy Lasek. Bezrobotni z wykształceniem wyższym stanowili 13,6% ogółu bezrobotnych, z czego 38,2% to mieszkańcy Bolesławia.

Tabela 13. Osoby zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, wg grup wiekowych 18-24 lata i 25-34 lata, będące mieszkańcami Gminy Bolesław w 2014 roku

Jednostka	I. osób w wieku 18-24 lat	% do ogółu bezrobotnych w grupie	I. osób w wieku 25-34 lat	% do ogółu bezrobotnych w grupie
Bolesław	16	22,9	44	36,7
Hutki	5	7,1	2	1,7
Kolonia	7	10,0	15	12,5
Krążek	2	2,9	2	1,7
Krze	0	0,0	4	3,3
Krzykawa	5	7,1	6	5,0
Krzykawka	6	8,6	14	11,7
Laski	10	14,3	12	10,0
Małobądz	4	5,7	4	3,3
Międzygórze	0	0,0	2	1,7
Podlipie	12	17,1	10	8,3
Ujków nowy	3	4,3	5	4,2
Razem	70	100,0	120	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabela 14. Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne, wg wykształcenia, będące mieszkańcami Gminy Bolesław w 2014 roku

	I. osób z wykształceniem wyższym	% do ogółu bezrobotnych w grupie	I. osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym	% do ogółu bezrobotnych w grupie	I. osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym	% do ogółu bezrobotnych w grupie
Bolesław	21	38,2	25	28,1	47	33,8
Hutki	0	0	4	4,5	8	5,8
Kolonia	3	5,5	11	12,4	14	10,1
Krążek	1	1,8	1	1,1	12	8,6
Krze	1	1,8	2	2,2	3	2,2
Krzykawa	3	5,5	5	5,6	10	7,2
Krzykawka	9	16,4	8	9	10	7,2
Laski	5	9,1	13	14,6	9	6,5
Małobądz	5	9,1	3	3,4	2	1,4
Międzygórze	0	0	5	5,6	1	0,7
Podlipie	4	7,3	11	12,4	17	12,2
Ujków nowy	3	5,5	1	1,1	6	4,3
Razem	55	100	89	100	139	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

5. 3. Problemy społeczne

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Bolesław realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. GOPS działa na podstawie Ustawy o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z art. w/w ustawy pomocy udziela się osobom/rodzinom z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wnioskodawcy pomocy społecznej¹⁰ w Gminie Bolesław stanowili 2,8% mieszkańców. Łączna liczba wnioskodawców wynosiła 217 osób, w tym kobiety stanowiły 71,4%. Ubóstwo, to problem dotyczący 1,4% mieszkańców gminy. Dużym problemem jest również niepełnosprawność, stanowiąca udział 1,3% wśród ogółu mieszkańców. Również długotrwała choroba była poważnym problemem wśród mieszkańców tutejszej gminy. Problem ten dotknął 1,4% mieszkańców.

Do innych problemów należały również alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz przemoc w rodzinie. Szczegółowe wskaźniki udziałów procentowych wybranych problemów społecznych występujących na obszarze Gminy Bolesław przedstawia poniższa tabela. Warto zaznaczyć, iż przedstawieni zostali tylko wnioskodawcy pomocy społecznej.¹¹

¹⁰ Wnioskodawcą pomocy społecznej jest osoba potrzebująca udzielenia pomocy lub osoba działająca w jej imieniu

¹¹ Szczegółowe badania klientów pomocy społecznej zostały przeprowadzone na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bolesław na lata 2015-2021, w roku 2015

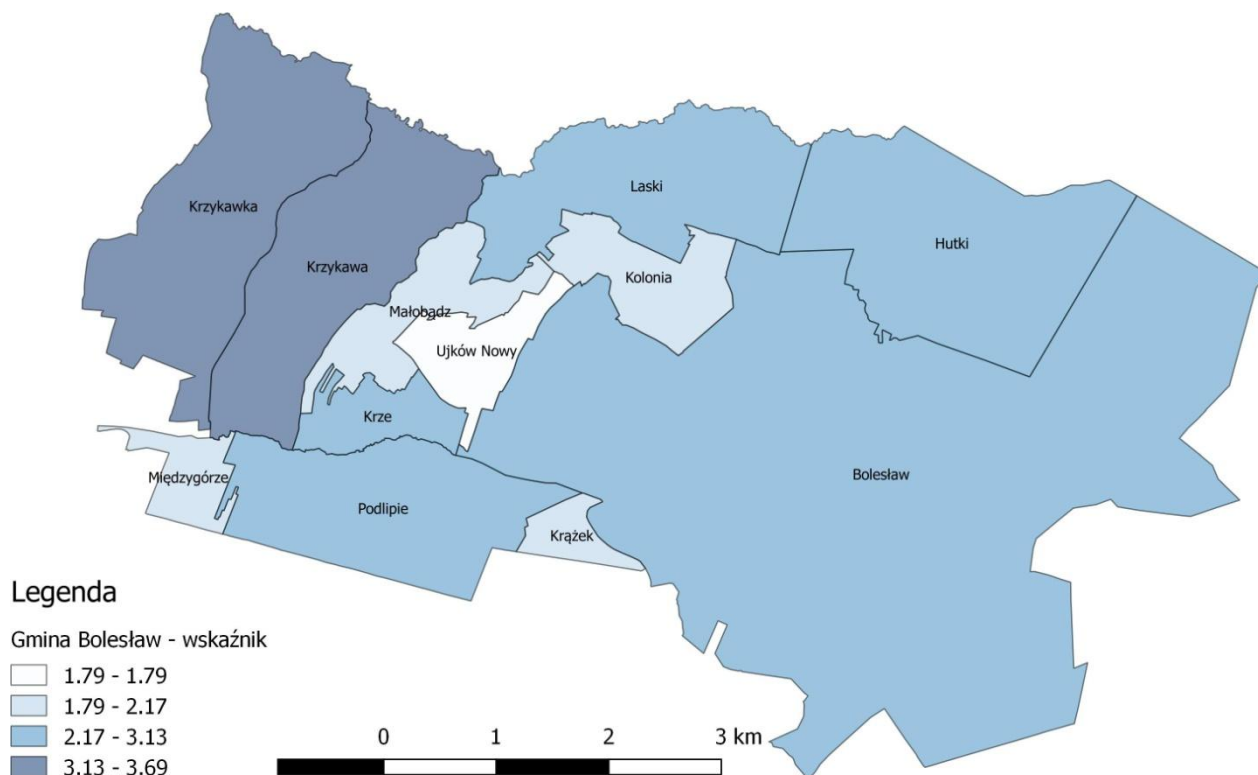
Tabela 15. Udział procentowy problemów społecznych wg miejscowości zamieszkania wnioskodawców pomocy społecznej w 2014 roku

Jednostka	Niepelnosprawność	Alkoholizm	Ubóstwo	Bezrobocie	Długotrwała choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Wielodzietność	Przemoc	Razem
Bolesław	1,6	0,4	1,6	1,1	1,9	0,3	0,2	0,1	3,1
Hutki	0,9	0,0	1,4	0,5	1,4	0,0	0,9	0,0	2,8
Kolonia	0,9	0,3	1,0	1,2	0,4	0,0	0,3	0,0	2,1
Krażek	0,7	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0	1,4	0,0	2,2
Krze	1,2	0,4	1,2	1,5	1,2	0,0	0,4	0,4	2,7
Krzykawa	1,6	0,4	1,6	1,0	1,4	1,2	0,4	0,2	3,7
Krzykawka	1,8	0,4	1,3	1,1	1,8	0,9	0,4	0,3	3,4
Laski	0,4	0,1	1,5	1,3	0,9	0,4	0,4	0,3	2,7
Małobądz	0,8	0,3	1,3	1,0	1,0	0,5	0,5	0,3	2,1
Międzygórze	0,7	0,0	1,4	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	2,0
Podlipie	1,5	0,3	1,5	0,4	1,7	0,3	0,3	0,0	2,5
Ujków Nowy	0,5	0,3	1,3	0,5	0,5	0,3	0,8	0,3	1,8
Gmina Razem	1,3	0,3	1,4	1,0	1,4	0,4	0,4	0,1	2,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Wykazano również obszary przestrzenne, w których wnioskodawcy pomocy społecznej występowali najliczniej. Udział procentowy wnioskodawców pomocy społecznej wśród ogółu mieszkańców danej miejscowości był największy w Bolesławiu (3,13%), Krzykawie (3,69%) i Krzykawce (3,42%), co obrazuje poniższy kartogram.

Mapa 10. Udział wnioskodawców pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bolesław

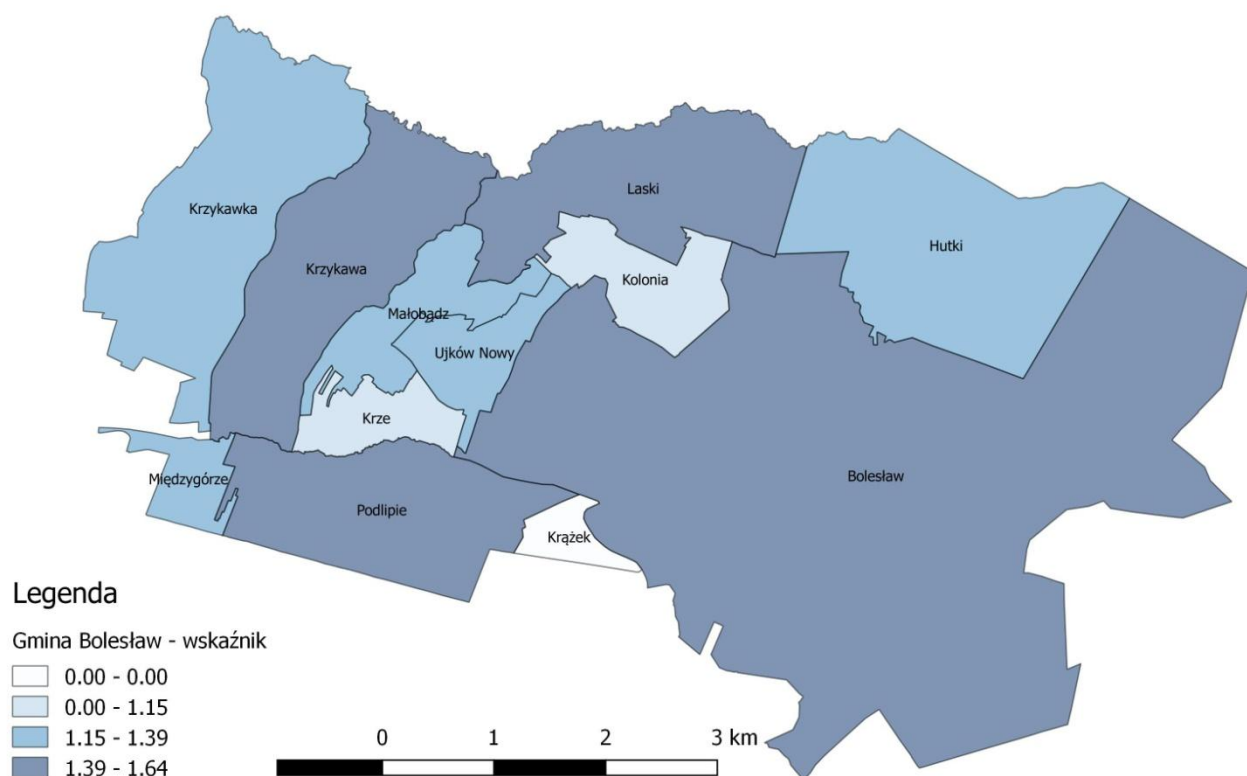
5. 3. 1. Ubóstwo

Ubóstwo jest pojęciem bardzo rozległym i szeroko definiowanym przez socjologów. Ubóstwo to „(...) brak dostatecznych środków materialnych do życia, bieda, niedostatek, (...) ale również nędza czyli stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki rodzinnej lub grupy społecznej”¹². Jednakże w przypadku przyznawania świadczeń pomocy społecznej z tego tytułu, bierze się zazwyczaj pod uwagę tzw. kryterium dochodowe rodziny (czyli budżet domowy rodzin). Ubóstwo wnioskodawców pomocy społecznej na terenie Gminy Bolesław było jedną

¹² J.Auleytner, K. Głębička, Polityka społeczna – pomiędzy opiekuńczością a pomocniczością, WSP TWP w Warszawie, Warszawa 2000, s.236

z głównych przyczyn udzielanej pomocy społecznej. Co drugi wnioskodawca (51% wśród ogółu wnioskodawców) zgłaszał tę przyczynę jako powód swojej trudnej sytuacji. Osoby dotknięte ubóstwem stanowiły największy udział wśród mieszkańców miejscowości: Bolesław, Laski, Krzykawka i Podlipie. Udziały procentowe wnioskodawców zostały podzielone na 4 przedziały klasowe, przy czym w pierwszym (najjaśniejszym) przedziale tj. w miejscowościach Krze i Kolonia, udział procentowy wnioskodawców którzy zgłosili się o pomoc społeczną z powodu ubóstwa wynosił poniżej 0,5%.

Mapa 11. Udział procentowy wnioskodawców pomocy społecznej zgłaszający się do GOPS w Bolesławiu z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bolesław

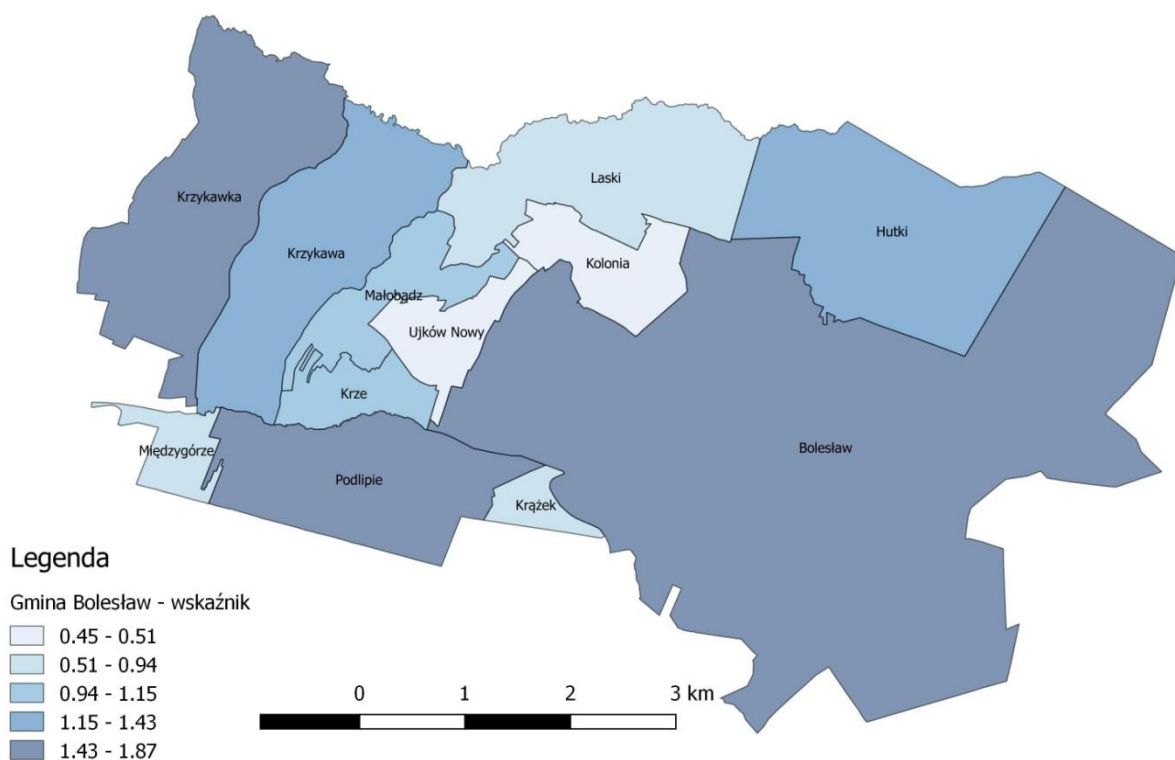
5. 3. 2. Długotrwała choroba

Drugim najczęściej występującym problemem obok wymienionego powyżej ubóstwa, była długotrwała lub ciężka choroba. Długotrwała choroba to „(...) dolegliwość bądź stan patologiczny, który utrzymuje się przez dłuższy czas i który będzie trwał nadal (...). Do głównych cech choroby przewlekłej należą: długotrwałość, łagodniejszy niż w stanie ostrym

przebieg, pogorszenie sprawności pacjenta, nieodwracalność zmian patologicznych i niepomyślne rokowania, a także następstwa psychospołeczne. Osoby chorujące przewlekle wymagają długotrwałej opieki lekarskiej, pielęgnarskiej i/ lub rehabilitacji.”¹³ Bardzo często osoby długotrwale i przewlekle chore, otrzymujące świadczenia z ośrodka pomocy społecznej, stają się „klientami” powiatowych zespołów orzekania o niepełnosprawności. Ważna jest zatem biegła współpraca tych dwóch instytucji pomocowych.

Na terenie Gminy Bolesław udział procentowy wnioskodawców GOPS, u których występował ten problem wynosił 52% wśród ogółu klientów. Najwyższy udział procentowy wnioskodawców wśród ogółu mieszkańców dane miejscowości odnotowano w Bolesławiu, Podlipiu i Krzykawce.

Mapa 12. Udział procentowy wnioskodawców pomocy społecznej zgłaszający się do GOPS w Bolesławiu z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bolesław

¹³ Zych A., , Słownik gerontologii, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa 2001, s.58

Wynik diagnozy wskazuje jednoznacznie na duże natężenie osób będących w trudnej sytuacji z powodu długotrwałej choroby. Starzenie się społeczeństwa ma tendencje wzrostowe, dlatego działania gminy powinny być nakierowane na zapewnienie usług opiekuńczych, zapewnienie różnych form pomocy np. pomoc sąsiedzka. Ważna jest zatem współpraca instytucji gminnych i powiatowych działających w obszarze pomocy osobom starszym, przewlekle chorym, takich jak GOPS, PCPR czy służba zdrowia.

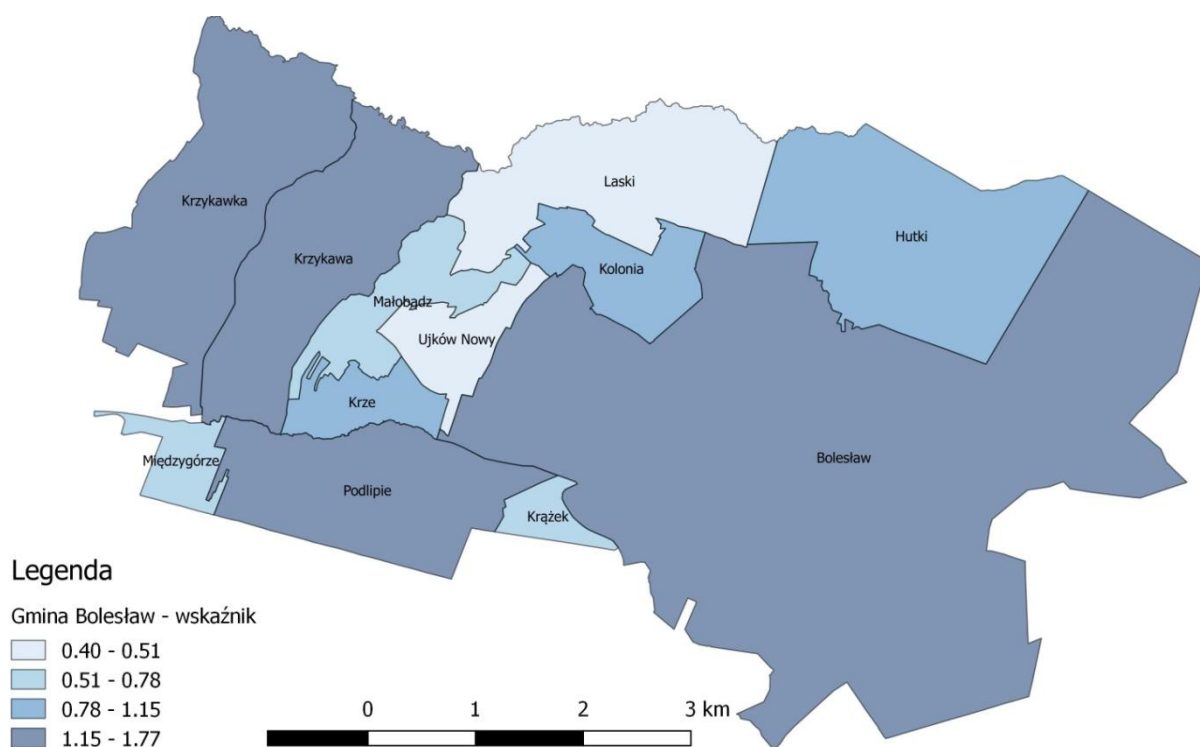
5. 3.3. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne wymagają szczególnej uwagi i interwencji ze strony pomocy społecznej. Na podstawie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawnością nazwiemy trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. orzekania o Niepełnosprawności.

Problem niepełnosprawności wśród wnioskodawców GOPS w Bolesławiu, wystąpił u 46% rodzin wnioskodawców. Najwyższy udział procentowy rodzin z tym problemem wśród mieszkańców danej miejscowości odnotowano w Bolesławiu, Podlipiu, Krzykawce i Krzykawie.

Mapa 13. Udział procentowy wnioskodawców pomocy społecznej zgłaszający się do GOPS w Bolesławiu z powodu niepełnosprawności

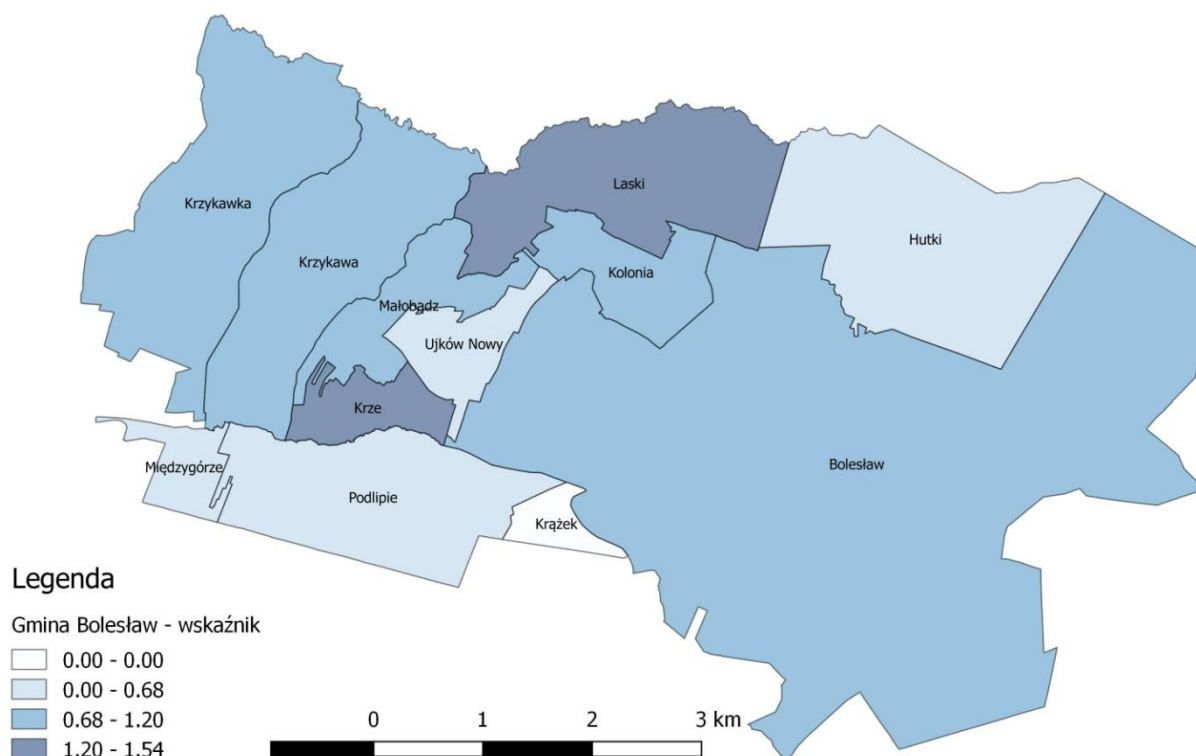

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bolesław

5. 3. 4. Bezrobocie

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków oraz od warunków materialnych tej rodziny. Na terenie Gminy Bolesław problem bezrobocia zarejestrowanego wynosił w 2014 roku 5,2% wśród ogółu mieszkańców. Natomiast wśród ogółu wnioskodawców problem bezrobocia występował wśród 34,6% wnioskodawców. Do miejscowości, w których udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców był największy wynoszący pomiędzy 1,20%, a 1,54% należały Krze i Laski. Żadna osoba mieszkająca w Krażku nie była objęta pomocą społeczną z tego tytułu.

Mapa 14. Udział procentowy wnioskodawców pomocy społecznej zgłaszający się do GOPS w Bolesławiu z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS Bolesław

Bezrobocie jest dysfunkcją, która rodzi niekorzystne skutki dla osoby bezrobotnej oraz rodziny bezrobotnego i społeczności lokalnej. Rozwiązanie problemu bezrobocia wymaga zintegrowanych czynności różnych instytucji i organizacji zainteresowanych kwestią bezrobocia. Konieczna jest stała współpraca Gminy Bolesław z Powiatowym Urzędem Pracy w Olkuszu w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach. Konieczne są działania w postaci aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przez umożliwienie podjęcia pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, jak również edukacji i aktywizacji kobiet, wspierania rynku pracy i promocji zatrudnienia młodzieży.

5. 4. Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiada Komisariat Policji w Bukownie. Otrzymane dane dotyczące popełnianych przestępstw oraz ujawnionych wykroczeń informują o ich liczebności wg podziału administracyjnego gminy.

Liczba przestępstw stwierdzonych o charakterze kradzieży wynosiła w gminie w 2015 roku 8. W stosunku do mieszkańców, największy udział odnotowano w Krzu (0,4%), Krzykawie (0,4%) i Ujkowie Nowym (0,4%). Liczba uszkodzeń mienia wynosiła łącznie 8. Udział procentowy wśród mieszkańców był największy w Krzu i wynosił 1,1%. Najwięcej przestępstw drogowych odnotowano w Bolesławiu, jednak w stosunku do mieszkańców najwyższy udział stwierdzono w Krzu (1,1%), a następnie po 0,3% w Bolesławiu i Małobądz.

Tabela 16. Wybrane przestępstwa i ich udział procentowy w stosunku do mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Bolesław w 2015 roku

	Kradzież	% do mieszkańców	Uszkodzenie mienia	% do mieszkańców	Przestępstwa drogowe	% do mieszkańców
Bolesław	3	0,1	7	0,3	7	0,3
Hutki	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kolonia	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Krążek	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Krze	1	0,4	0	0,0	3	1,1
Krzykawka	2	0,4	0	0,0	0	0,0
Krzykawka	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Laski	0	0,0	1	0,1	0	0,0
Małobądz	0	0,0	0	0,0	1	0,3
Międzygórze	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Podlipie	1	0,1	0	0,0	0	0,0
Ujków nowy	1	0,3	0	0,0	0	0,0
Razem	8	0,1	8	0,1	12	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Policji w Bukownie

Wykroczenia przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości, wynosiły łącznie dla gminy 0,2%. Najwyższy wskaźnik odnotowano w Bolesławiu (0,5%) i Krzykawce. (0,3%). Wykroczenia przeciwko mieniu wyniosły 25 tj. 0,3% , a wyższy wskaźnik wg wszystkich miejscowości osiągnięto w Krzu (1,5%) , Bolesławiu (0,6%) i Krzykawce (0,5%). Liczba ujawnionych wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej wynosiła 46, co stanowiło

wskaźnik 0,6% wśród mieszkańców. Wyższy wskaźnik osiągnięto w Krzu (1,5%), Bolesławiu (1,2%), Krzykawce (1,1%), Krążku (0,7%) i Międzygórzu (0,7%).

Tabela 17. Wybrane rodzaje wykroczeń i ich udział procentowy w stosunku do mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Bolesław w 2015 roku

Wykroczenia ujawnione przeciwko:	Porządkowi i spokojowi publicznemu		Bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji		Mieniu		Kradzieży mienia		Ustawie o wychowaniu w trzeźwości		Obyczajności publicznej	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bolesław	0	0,0	74	3,0	15	0,6	12	0,5	13	0,5	29	1,2
Hutki	0	0,0	3	1,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kolonia	0	0,0	2	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Krążek	0	0,0	2	1,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Krze	2	0,8	8	3,1	4	1,5	3	1,1	0	0,0	4	1,5
Krzykawa	3	0,7	13	2,9	0	0,0	0	0,0	1	0,2	5	1,1
Krzykawka	1	0,1	4	0,5	3	0,4	2	0,3	2	0,3	2	0,3
Laski	0	0,0	4	0,5	0	0,0	0	0,0	1	0,1	3	0,4
Małobądz	0	0,0	5	1,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Międzygórze	1	0,7	2	1,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Podlipie	0	0,0	8	0,7	2	0,2	1	0,1	1	0,1	0	0,0
Ujków Nowy	0	0,0	1	0,3	1	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Razem	7	0,1	126	1,6	25	0,3	18	0,2	18	0,2	46	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Policji w Bukownie

5. 5. Edukacja

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Na terenie gminy znajdują się 4 przedszkola, których organem prowadzącym jest gmina oraz 4 szkoły podstawowe i 3 gimnazja. Przedszkola znajdują się w Bolesławiu, w Krzykawie, w Laskach i Podlipiu. Wg stanu na 30 wrzesień 2015 roku (baza SIO), liczba dzieci uczęszczających do w/w przedszkoli wynosiła 209. Najwięcej z nich uczęszczało do Przedszkola w Bolesławiu tj. 96 dzieci (45,9%). Szkoły podstawowe znajdują się w Bolesławiu, Laskach, Podlipiu i Krzykawie. Łączna liczba uczniów tych szkół wynosiła 497, z czego najwięcej uczniów uczęszczało do SP w Bolesławiu tj. 235 uczniów (47,3%).

Liczba uczniów gimnazjum wynosiła 180, z czego ponad połowa to uczniowie Publicznego Gimnazjum w Bolesławiu (52,2%).

Tabela 18. Placówki oświatowe na terenie Gminy Bolesław wg liczby uczniów, wychowanków i oddziałów w roku szkolnym 2015/2016 (baza SIO stan na 30.09.2015)

Placówka	Uczniowie, wychowankowie	%	w tym dziewczęta	Oddziały
Przedszkole w Bolesławiu	96	45,9	49	4,0
Przedszkole w Krzykawie	56	26,8	26	3,0
Przedszkole w Laskach	24	11,5	10	2,0
Przedszkole w Podlipiu	33	15,8	16	2,0
Razem	209	100,0	101	11,0
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Bolesławiu	235	47,3	116	13,0
Szkoła Podstawowa w Krzykawie	161	32,4	73	8,0
Szkoła Podstawowa w Laskach	34	6,8	14	3,0
Szkoła Podstawowa w Podlipiu	67	13,5	28	6,0
Razem	497	100,0	231	30,0
Publiczne Gimnazjum im. KEN w Bolesławiu	94	52,2	44	5,0
Gimnazjum w Krzykawie	59	32,8	28	3,0
Gimnazjum w Podlipiu	27	15,0	8	3,0
Razem	180	100,0	80	11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych baza SIO

Każda szkoła wyposażona jest w boisko sportowe i salę gimnastyczną, a każde przedszkole w plac zabaw.

5. 6. Działalność gospodarcza (CEIDG)

Na terenie Gminy Bolesław w 2016 roku zarejestrowanych i aktywnych podmiotów gospodarczych było 334¹⁴. Największy udział procentowy stanowiły podmioty gospodarcze zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym i naprawą pojazdów samochodowych (G), stanowiące 28,7% w ogólnej liczbie podmiotów aktywnych. Kolejno 13,2% stanowiły podmioty z sekcji F – Budownictwo oraz z sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe.

¹⁴ wg stanu na 31.05.2016 roku. Podmioty zarejestrowane jako działalność gospodarcza ale wykazane jako zawieszona stanowiły łącznie w gminie 14,8%, nie wzięto ich pod uwagę w procesie analizy. Łączna liczba podmiotów gospodarczych zawieszonych, aktywnych i zarejestrowanych jako spółki wynosiła 392.

Tabela 19. Wykaz podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych jako aktywne, działające na terenie Gminy Bolesław wg sekcji PKD

PKD	Liczba podmiotów	%
A - ROLNICTWO, LESNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	2	0,6
C-PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	41	12,3
E - DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	4	1,2
F- BUDOWNICTWO	44	13,2
G- HANDEL HURTOWY I DETALICZNY, NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	96	28,7
H- TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	40	12
I-DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	5	1,5
J- INFORMACJA I KOMUNIKACJA	9	2,7
K- DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	12	3,6
L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	1	0,3
M-DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	34	10,2
N- DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	14	4,2
P- EDUKACJA	2	0,6
Q- OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	18	5,4
R- DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ , ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	2	0,6
S-POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	10	3
Razem	334	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

Dokonana analiza poszczególnych miejscowości wg sekcji PKD oraz ich działów wykazała, iż w samym Bolesławiu, najwięcej zarejestrowanych i aktywnych podmiotów gospodarczych zajmuje się handlem detalicznym (15,8%). Kolejno 10,5% to podmioty zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz naprawą pojazdów samochodowych. Spory udział mają również podmioty trudniące się w robotach budowlanych specjalistycznych (9,0%). Następne miejsce zajęły podmioty z sekcji Q- opieka zdrowotna stanowiące 8,3%. Pozostałe działalności znajdują się w tabeli.

Łączna liczba aktywnych podmiotów zarejestrowanych na terenie Hutek, wynosiła 13, z czego prawie połowę (46,2%) stanowiły podmioty zajmujące się handlem detalicznym, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi. 2 podmioty wykazały działalność z zakresu transportu lądowego (15,4%). W Kolonii odnotowano 29 działających podmiotów. Największy udział stanowiły podmioty z sekcji G i działu 47 dotyczącego

Handlu detalicznego (17,2%). 4 podmioty gospodarcze zarejestrowane były jako firmy zajmujące się robotami budowlanymi specjalistycznymi (13,8%) a 3 podmioty transportem lądowym (10,3%). W Krążku odnotowano tylko 3 podmioty gospodarcze zarejestrowane jako: roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków (sekcja F), działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe (sekcja M) oraz wynajem i dzierżawa (sekcja N). Liczba aktywnych podmiotów zarejestrowanych w Krzu wynosiła 15. Z ogólnej liczby 3 podmioty gospodarcze zajmowały się handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz naprawa samochodów a po 2 handlem detalicznym i robotami budowlanymi. Pozostałe dane zawarto w tabeli. Również w Krzykawie dominującą formą działalności był handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi (17,6%). Zarejestrowane podmioty związane również były z działalnością firm centralnych (head offices) i doradztwem związanym z zarządzaniem (M) wynajmem i dzierżawą (N) oraz działalnością usługową związaną z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni (N). W Krzykawce odnotowano 32 aktywne podmioty gospodarcze. Największą liczbę stanowiły podmioty związane z transportem lądowym (H), oraz handlem zarówno hurtowym jak i detalicznym (G). Również w Laskach 4 podmioty (na 18 aktywnych) zajmowały się handlem detalicznym. 3 zarejestrowano jako firmy budowlane. W Międzygórzu liczba aktywnych podmiotów nie była wysoka i wyniosła 6. Połowa z nich to podmioty działające w dziale transport lądowy oraz transport rurociągowy. W Małobądzu nie ma dominującej formy działalności. Po 2 firmy zarejestrowano jako: roboty budowlane (F), handel detaliczny (G), transport lądowy oraz rurociągowy (H), działalność firm centralnych, doradztwo związane z zarządzaniem (M). W Podlipiu jedna czwarta podmiotów dotyczyła transportu lądowego (H), jak również 16,7% zajęły podmioty gospodarcze związane z handlem hurtowym i detalicznym pojazdami oraz naprawą samochodów i handlem detalicznym. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Ujkowie Nowym wynosiła 18, z czego 5 (27,8%) związana była z robotami budowlanymi (F), a po 3 (16,7%) z handlem detalicznym (G) i transportem lądowym (H).

Tabela 20 . Podmioty gospodarcze zarejestrowane jako aktywne na terenie Gminy Bolesław

PKD	Dział	Bolesław		Hutki		Kolonia		Krażek		Krze		Krzykawa		Krzykawka		Laski		Małobądz		Międzygórze		Podlipie		Ujków Nowy	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2	1,5	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	10-produkcja artykułów spożywczych	0	0,0	0	0,0	1	3,4	0	0,0	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	7,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
C-przetwórstwo przemysłowe	13-produkcja wyrobów tekstylnych	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	14-produkcja odzieży	3	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	1	5,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	5,6
	16-produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	3	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	17-produkcja papieru i wyrobów z papieru	0	0,0	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	18-poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	22 produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	1	5,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	23produkcja	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	1	5,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

DIAGNOZA - OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY BOLESŁAW

	wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych																								
	25-produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	3	2,3	1	7,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	1	5,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	27-produkcja urządzeń elektrycznych	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,8	0	0,0
	31-produkcja mebli	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	32-pozostała produkcja wyrobów	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	33-naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3	2,3	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	7,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	37.00.z odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	38 -działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	41-roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	0	0,0	1	7,7	2	6,9	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	11,1	1	7,1	0	0,0	2	5,6	0	0,0
	42-roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	2	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	43-roboty	12	9,0	0	0,0	4	13,8	0	0,0	2	13,3	0	0,0	3	9,4	3	16,7	2	14,3	0	0,0	2	5,6	5	27,8

DIAGNOZA - OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY BOLESŁAW

	związane z zarządzaniem																										
	71-działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	7	5,3	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,1	1	5,6	1	7,1	0	0,0	1	2,8	0	0,0		
	73-reklama, badanie rynku i opinii publicznej	1	0,8	0	0,0	1	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,8	0	0,0		
	77-wynajem i dzierżawa	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	33,3	0	0,0	2	11,8	0	0,0	1	5,6	0	0,0	1	16,7	0	0,0	0	0,0		
	78 działalność związana z zatrudnieniem	1	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	80-działalność detektywistyczna i ochroniarska	1	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	11,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
	82 - działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	2	1,5	1	7,7	0	0,0	0	0,0	1	6,7	1	5,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
P- edukacja		1	0,8	1	7,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		

DIAGNOZA - OBSZAR ZDEGRADOWANY I OBSZAR REWITALIZACJI GMINY BOLESŁAW

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	86-opieka zdrowotna	11	8,3	1	7,7	1	3,4	0	0,0	1	6,7	1	5,9	1	3,1	0	0,0	1	7,1	0	0,0	1	2,8	0	0,0
R- działalność związana z kulturą i rekreacją	90-Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	1	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	93-działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	1	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
S- pozostała działalność usługowa	95 - naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	96 - pozostała indywidualna działalność usługowa	5	3,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	6,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,8	1	5,6
	Razem	133	100,0	13	100,0	29	100,0	3	100,0	15	100,0	17	100,0	32	100,0	18	100,0	14	100,0	6	100,0	36	100,0	18	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

Wg poszczególnych miejscowości w gminie, niemal 40% to aktywne podmioty gospodarcze zarejestrowane w Bolesławiu, 10,8% stanowią podmioty zarejestrowane w Podlipiu, kolejno: 9,6% w Krzykawce, 8,7% w Kolonii. Pozostałe dane zawarto w tabeli oraz na mapach.

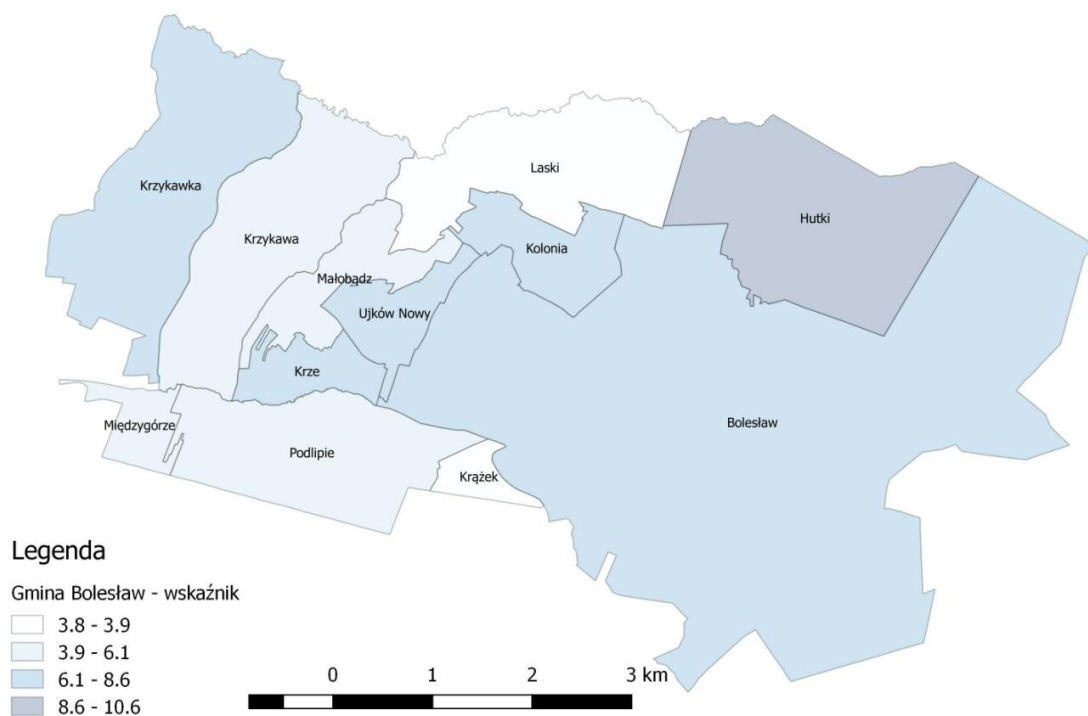
Tabela 21. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych wg miejscowości

	liczba aktywnych podmiotów gospodarczych	%
Bolesław	133	39,8
Hutki	13	3,9
Kolonia	29	8,7
Krażek	3	0,9
Krze	15	4,5
Krzykawa	17	5,1
Krzykawka	32	9,6
Laski	18	5,4
Małobądz	14	4,2
Międzygórze	6	1,8
Podlipie	36	10,8
Ujków Nowy	18	5,4
Razem	334	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

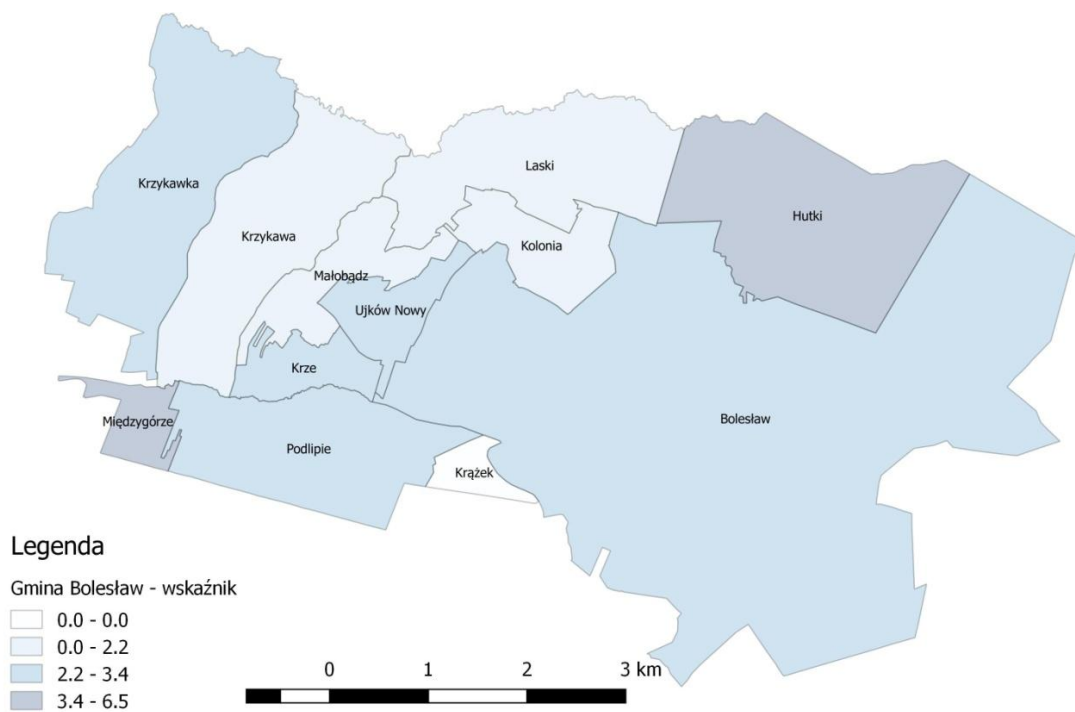
Dokonano również zestawienia wskaźników aktywności gospodarczej, tj. wskaźnika pokazującego liczbę aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik pokazano na mapie odsetkowej. Największy udział podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym uzyskano w Hutkach (10,6%). Kolejna mapa pokazuje wskaźnik aktywnych podmiotów gospodarczych sekcji G na 100 osób w wieku produkcyjnym. W tym przypadku wysoki wskaźnik odnotowano również w Hutkach oraz w Międzygórzu.

Mapa 15. Mapa aktywności gospodarczej w Gminie Bolesław

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

Mapa 16. Mapa aktywnych podmiotów gospodarczych sekcji G w Gminie Bolesław

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej

5. 7. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie Gminy Bolesław w 2014 roku znajdowało się łącznie 75 obiektów wskazanych do ewidencji, z czego 4 obiekty wpisane są do rejestru zabytków województwa małopolskiego. Do rejestru zabytków wpisano: Dwór w Bolesławiu , murowany z cegły i kamienia z połowy XIX wieku, w którym obecnie mieści się Centrum Kultury im. Marii Płonowskiej, Dwór w Krzykawce, murowany z 1724 roku oraz murowana Oficyna, relikty średniowiecznego gródka rycerskiego i cmentarz żydowski z 1924 roku. Obiekty wskazane do ewidencji to 30 drewnianych budynków mieszkalnych, 10 murowanych budynków mieszkalnych, 11 Kapliczek i kaplic, 4 budynki folwarczne, jak również kościół, budynek szkoły, budynek Ochotniczej Straży Pożarnej i inne.¹⁵

Tabela 22. Obiekty wskazane do ewidencji zabytków oraz wpisane do rejestru zabytków województwa małopolskiego w 2014 roku

Obiekt	materiał	Bolesław	Hutki	Krzykawa	Krzykawka	Laski	Małobądz	Międzygórze	Podlipie	Ujków Nowy
Cmentarz	-	2			1					
Aleje	-	2								
Kaplica /Kapliczka	murowana	5		2	1	1	1			1
Komórki	murowane	1								
Pomnik Wolności	murowany	1								
Budynki mieszkalne	murowane	6			1	3				
Budynki mieszkalne	drewniane	5	3	6	6	2		3	4	1
Budynki mieszkalne	drewniano-murowane	1								
Budynki folwarczne	murowane	2		2						
Budynek dworski	murowany				2					
Dwór	murowany	1			1					
Kościół	murowane	1								
szkoła	murowane	1								
osp	murowane	1								
browar	murowane	1								
Krzyż	murowany z metalowym krzyżem)		1							
Zespół zabudowy	murowany			1						
Oficyna	Murowana				1					

¹⁵ na podstawie: Ewidencja Zabytków Gminy Bolesław, lista obiektów wskazanych do ewidencji-2014r.

Relikty średniowiec znego gródka rycerskiego	-				1					
--	---	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: Ewidencja Zabytków Gminy Bolesław, lista obiektów wskazanych do ewidencji-2014r.

5. 8. Zabudowa

W niniejszym rozdziale dokonano analizy zabudowy Gminy Bolesław, z podziałem na wiek tej zabudowy, jej funkcje oraz materiał wykonania konstrukcji budynków, wg podziału administracyjnego. Analiza taka była pomocna do właściwej oceny poziomu degradacji budynków (analiza techniczna) oraz oceny jakości przestrzeni publicznej w każdej z miejscowości. Na terenie Gminy znajduje się 5110 budynków, z czego 29,4% mieści się na terenie Bolesławia, 15,7% na terenie Podlipia, 10,6% na terenie Krzykawki. Pozostałe dane zawarto w tabeli.

Tabela 23. Liczba budynków znajdujących się na terenie Gminy Bolesław wg miejscowości w 2015 roku

Jednostka	Razem	
	Liczba	%
Bolesław	1501	29,4
Hutki	148	2,9
Kolonia	368	7,2
Krażek	97	1,9
Krze	189	3,7
Krzykawa	392	7,7
Krzykawka	543	10,6
Laski	389	7,6
Małobądz	249	4,9
Międzygórze	151	3,0
Podlipie	802	15,7
Ujków Nowy	281	5,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zasobu Geodezyjnego w Olkuszu

Ze względu na rodzaj materiału wykorzystanego do budowy tj. murowane, drewniane lub inne, 93,2% stanowią budynki murowane, tylko 2,5% to budynki drewniane, a 4,3% wykonane z innego materiału (lub mieszane).

Największą liczbę budynków drewnianych, spośród wszystkich miejscowości posiadają Hutki tj. 12,8%. Z kolei w Krzu, Ujkowie Nowym i Kolonii udział budynków drewnianych w ogólnej liczbie nie przekraczał 1%.

Tabela 24. Liczba budynków znajdujących się na terenie Gminy Bolesław wg miejscowości oraz rodzaju materiału w 2015 roku

	murowany	%	drewniany	%	inne	%
Bolesław	1365	90,9	37	2,5	99	6,6
Hutki	120	81,1	19	12,8	9	6,1
Kolonia	356	96,7	3	0,8	9	2,4
Krażek	90	92,8	6	6,2	1	1,0
Krze	184	97,4	1	0,5	4	2,1
Krzykawa	374	95,4	11	2,8	7	1,8
Krzykawka	509	93,7	19	3,5	15	2,8
Laski	354	91,0	8	2,1	27	6,9
Małobądz	239	96,0	5	2,0	5	2,0
Międzygórze	133	88,1	5	3,3	13	8,6
Podlipie	766	95,5	11	1,4	25	3,1
Ujków Nowy	274	97,5	2	0,7	5	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zasobu Geodezyjnego w Olkuszu

Analizę funkcjonalności zabudowy przeprowadzono ze względu na podział:

- obiekty biurowe (OB),
- handlowo-usługowe (HU),
- inne mieszkalne (IM),
- mieszkalne (M),
- budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe (ONKS),
- produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa (PUGR),
- przemysłowe (P),
- szpitale i zakłady opieki medycznej (ZOZ),
- transport i łączność (TŁ),
- zbiorniki, silosy i budynki magazynowe (ZSM).

Największy udział w gminie stanowią budynki mieszkalne tj. 45,6% a następnie inne niemieszkalne 26,3%. Widoczne są różnice w funkcjonalności poszczególnych obszarów gminy. W Bolesławiu udział budynków mieszkalnych wynosił 46,3%. Znajdują się tu również budynki mające charakter produkcyjny, usługowy lub gospodarczy dla rolnictwa, stanowiące 8,9% , inne niemieszkalne stanowiące 30,4%. Zabudowa biurowa stanowi niemal 1% (najwięcej w gminie). Budynki o charakterze handlowo-usługowym to 2,0% ogółu. Największy udział budynków mieszkalnych (spośród wszystkich miejscowości) mają jednak Laski tj. 50,1%. Tu budynki o charakterze produkcyjnym . usługowym lub gospodarczym dla rolnictwa zajmują 6,2% a o charakterze transportu i łączności 6,9%. Inne budynki niemieszkalne to 35,5%. Równie wysoki odsetek budynków mieszkalnych odnotowano w Kolonii tj. 49,7%. Budynki o charakterze produkcyjnym, usługowym lub gospodarczym dla rolnictwa to udział 17,1% a o charakterze transportu i łączności – 10,1% . Większy udział budynków o charakterze produkcyjnym ,usługowym lub gospodarczym dla rolnictwa niż udział budynków mieszkalnych jest w Krzykawie. Udział budynków mieszkalnych wyniósł 38,3% (najmniej w gminie). Z kolei udział budynków o charakterze oświatowym , naukowym i kulturalnym jest tu największy z gminy (1,3%).

Tabela 25. Liczba budynków znajdujących się na terenie Gminy Bolesław wg miejscowości oraz przeznaczenia w 2015 roku

Jednostka	biurowe		handlowo-usługowe		mieszkalne %		oświaty, nauki i kultury		produkcyjny, usługowy lub gospodarczy dla rolnictwa		przemysłowy		transportu i łączności		zbiorniki, silosy, budynki magazynowe		szpital lub zakład opieki medycznej %		inne niemieszkalne	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Bolesław	14	0,93	30	2,0	695	46,3	6	0,4	134	8,9	22	1,5	126	8,4	17	1,1	1	0,1	456	30,4
Hutki	1	0,68	1	0,7	71	48,0	1	0,7	14	9,5	0	0,0	11	7,4	3	2,0	1	0,7	45	30,4
Kolonia	0	0	2	0,5	183	49,7	0	0,0	63	17,1	3	0,8	37	10,1	0	0,0	0	0,0	80	21,7
Krażek	0	0	1	1,0	42	43,3	1	1,0	2	2,1	0	0,0	12	12,4	0	0,0	0	0,0	39	40,2
Krze	0	0	4	2,1	88	46,6	0	0,0	51	27,0	0	0,0	2	1,1	0	0,0	0	0,0	44	23,3
Krzykawa	0	0	1	0,3	150	38,3	5	1,3	168	42,9	0	0,0	7	1,8	4	1,0	0	0,0	62	15,8
Krzykawka	0	0	1	0,2	261	48,1	0	0,0	108	19,9	0	0,0	16	2,9	0	0,0	0	0,0	152	28,0
Laski	2	0,51	1	0,3	195	50,1	2	0,5	24	6,2	0	0,0	27	6,9	0	0,0	0	0,0	138	35,5
Małobądz	0	0	0	0,0	114	45,8	0	0,0	80	32,1	0	0,0	16	6,4	0	0,0	0	0,0	39	15,7
Międzygórze	0	0	0	0,0	62	41,1	0	0,0	43	28,5	5	3,3	3	2,0	0	0,0	0	0,0	38	25,2
Podlipie	0	0	3	0,4	340	42,4	2	0,2	227	28,3	0	0,0	31	3,9	0	0,0	0	0,0	199	24,8
Ujków Nowy	0	0	0	0,0	129	45,9	1	0,4	66	23,5	0	0,0	31	11,0	0	0,0	0	0,0	54	19,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zasobu Geodezyjnego w Olkuszu

Wiek zabudowy w gminie jest zróżnicowany przestrzennie. W analizie wzięto pod uwagę 4 przedziały: zabudowa sprzed 1945 roku (zabytkowa), obiekty wybudowane w latach 1946-1989, obiekty wybudowane w latach 1990-2005 i najnowsze z lat 2006-2015. W każdej z miejscowości dominują obiekty wybudowane w latach 1946-1989. Największy ich udział odnotowano w Małobądzu (77,0%), Krzykawie (76,6%) i Podlipiu (75,3%). Najmniejszy zaś w Kolonii (57,1%), Bolesławiu (67,2%) i Krążku (68,2%).

Liczba najstarszych budynków była największa w Bolesławiu (115), lecz udział ich w ogólnej liczbie w tej miejscowości wynosił 8,0%. Największy udział najstarszych budynków sprzed 1945 roku odnotowano w Krążku (12,9%) , Hutkach (10,9%) i Krzykawce (10,8%). Udział procentowy budynków, wybudowanych po 2006 roku był największy w kolonii tj. 28,7%.

Tabela 26. Liczba budynków znajdujących się na terenie Gminy Bolesław wg miejscowości oraz wieku w 2015 roku

Jednostka	do 1945	%	1946-1989	%	1990-2005	%	2006-2015	%	Razem
Bolesław	115	8,0	961	67,2	215	15	140	9,8	1431
Hutki	12	10,9	76	69,1	17	15,5	5	4,5	110
Kolonia	9	2,0	261	57,1	56	12,3	131	28,7	457
Krążek	11	12,9	58	68,2	10	11,8	6	7,1	85
Krze	12	6,6	133	72,7	28	15,3	10	5,5	183
Krzykawa	38	10,8	269	76,6	32	9,1	12	3,4	351
Krzykawka	34	6,8	374	74,4	71	14,1	24	4,8	503
Laski	14	3,7	265	70,3	62	16,4	36	9,5	377
Małobądz	4	1,7	184	77,0	38	15,9	13	5,4	239
Międzygórze	14	10,3	101	74,3	15	11	6	4,4	136
Podlipie	44	5,8	572	75,3	120	15,8	24	3,2	760
Ujków Nowy	10	3,8	199	75,1	39	14,7	17	6,4	265

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zasobu Geodezyjnego w Olkuszu

5. 9. Dostęp do infrastruktury

Istotną cechą samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, bowiem samorząd odpowiada za wszystkie sprawy publiczne dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki terytorialnej.¹⁶ Gmina powinna zatem zapewnić swoim mieszkańcom dostęp do:

- infrastruktury technicznej tj. gminne drogi, ulice, mosty, place, wodociągi, kanalizacja, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, utrzymywanie czystości, utrzymywanie urządzeń sanitarnych; wysypiska oraz utylizacja odpadów komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą; komunalne budownictwo mieszkaniowe; lokalny transport zbiorowy; targowiska i hale targowe
- gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych
- infrastruktury społecznej tj. ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, kultury

oraz zapewnić :

- porządek i bezpieczeństwo publiczne (organizacja ruchu drogowego, porządek publiczny, ochrona przeciwpożarowa, bezpieczeństwo sanitarne);
- ład przestrzenny i ekologiczny (planowanie przestrzenne, gospodarka terenami, ochrona środowiska).

Na terenie Gminy Bolesław, główne instytucje lokują się w ścisłym centrum miejscowości Bolesław. Znajduje się tu Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Bolesław, siedziba Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówka Wsparcia Dziennego, Punkt Informacyjno Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Ochotnicza Straż Pożarna. Instytucje oświatowe tj. szkoły podstawowe i przedszkola ulokowane są w przestrzeni gminy w sposób umożliwiający łatwe dotarcie do nich dzieci i młodzieży. W centrum Bolesławia znajduje się Szkoła Podstawowa, Publiczne Gimnazjum oraz Przedszkole Samorządowe. Zespół Szkolny znajduje się w Krzykawie, Zespół

¹⁶ Witkowski K., Starościc D., PWSZ IPiA Studia Lubuskie Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Tom IV Sulechów 2008

Przedszkolno - Szkolny w Laskach, a Zespół Przedszkolno - Szkolno-Gimnazjalny w Podlipiu. Prócz w/w w gminie znajduje się Przedszkole Samorządowe w Krzykawie. Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiada Komisariat Policji w Bukowni (sąsiednia gmina), a Ochotnicze Straże Pożarne mieszczą się w Bolesławiu, Laskach, Krzykawie i Podlipiu.

W obszarze gminy znajduje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej "Bolesław" w Bolesławiu. Powstał w 1991 roku jako Zakład Budżetowy Gminy Bolesław. Początkowo Zakład świadczył usługi komunalne na terenie Gminy Bolesław oraz produkował elementy prefabrykowane. W roku 1993 rozszerzono działalność o eksploatację piasku. W 1995 roku Zakład przekształcił się w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w której obecnie 100 % udziałów posiada Gmina Bolesław.

Obecnie podstawową działalnością Spółki jest zbiórka, unieszkodliwianie odpadów i odzysk surowców wtórnych, który odbywa się na zmodernizowanej linii do segregacji. Zbiórka odpadów prowadzona jest głównie na terenie miast i gmin: Bolesław, Bukowno, Klucze, Olkusz, Wolbrom, Alwernia, Sułoszowa, Trzyciąż i inne.

Opiekę w zakresie zdrowia w Gminie Bolesław sprawuje Centrum Medyczne Promed. W gminie zlokalizowane jest również Miejsko-Gminne Centrum Stomatologii świadczące usługi stomatologiczne, również dla dzieci oraz Kamiliańskie Centrum Opiekuńczo – Lecznicze w Hutkach. Prócz wyżej wymienionych obiektów w razie poważniejszych dolegliwości lub urazu mieszkańcy gminy mogą uzyskać pomoc w Szpitalu w Olkuszu.

Do obiektów kulturalnych, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą należy przede wszystkim Centrum Kultury im. Marii Płonowskiej, które jest samorządową instytucją kultury, dla której Organizatorem jest Gmina Bolesław. Działalność kulturalną prowadzi w następujących obiektach: Dwór w Bolesławiu, Dworek w Krzykawce, Dom Wiejski w Ujkowie Nowym, Dom Wiejski w Małobądzu, Świetlica w Hutkach.

6. Wskaźniki

Sfera społeczna

1. Współczynnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym w 2015 roku

JEDNOSTKA	2015 rok	Punkty
BOLESŁAW	262	0
HUTKI	280	1
KOLONIA	370	4
KRAŻEK	346	3
KRZE	198	0
KRZYKAWA	284	1
KRZYKAWKA	286	1
LASKI	308	2
MAŁOBĄDZ	271	1
MIĘDZYGÓRZE	147	0
PODLIPIE	234	0
UJKÓW	205	0
ŚREDNIA DLA GMINY	266	-

Opis wskaźnika: Współczynnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym dla ogółu gminy wynosił 270. Natomiast średnia tego wskaźnik dla ogółu gminy wynosiła 266. Wykazano, że 7 miejscowości w gminie posiadało wskaźnik wyższy od średniego wskaźnika dla gminy. Należały do nich Hutki, Kolonia, Krążek, Krzykawa, Krzykawka, Laski, Małobądz.

2. Tendencje zmian Współczynnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2014-2015

	Dynamika	punkty
BOLESŁAW	19	1
HUTKI	19	1
KOLONIA	10	0
KRAŻEK	8	0
KRZE	48	1
KRZYKAWA	25	1
KRZYKAWKA	22	1
LASKI	-1	0

MAŁOBĄDZ	21	1
MIĘDZYGÓRZE	36	1
PODLIPIE	25	1
UJKÓW	-3	0
ŚREDNIA DLA GMINY	19	-

Opis wskaźnika: Zamiany współczynnika obciążeń są niekorzystne w stosunku do wskaźnika dla gminy, który wyniósł 19 in plus, dla miejscowości: Bolesław, Hutki, Krze, Krzykawa, Krzykawka, Małobądz, Międzygórze, Podlipie.

3. Współczynnik Przyrostu Naturalnego

JEDNOSTKA	Współczynnik Przyrostu Naturalnego	Punkty
BOLESŁAW	-7,0	4
HUTKI	-4,8	0
KOLONIA	0,0	0
KRAŻEK	-43,5	4
KRZE	-11,8	4
KRZYKAWA	-22,8	4
KRZYKAWKA	-2,6	0
LASKI	1,3	0
MAŁOBĄDZ	0,0	0
MIĘDZYGÓRZE	-6,9	3
PODLIPIE	0,0	0
UJKÓW	-5,1	0
ŚREDNIA DLA GMINY	-5,3	-

Opis wskaźnika: Współczynnik Przyrostu Naturalnego średni dla gminy wyniósł 5,3 in minus. Wśród wsi, w których wskaźnik był niższy niż średni dla gminy zaliczymy: Bolesław, Krażek, Krze, Krzykawa i Międzygórze.

4. Tendencje zmian Współczynnika Przyrostu naturalnego

JEDNOSTKA	Tendencja	Punkty
BOLESŁAW	Malejąca	1
HUTKI	Rosnąca	0
KOLONIA	Rosnąca	0
KRĄŻEK	Malejąca	1
KRZE	Malejąca	1
KRZYKAWA	Malejąca	1
KRZYKAWKA	Malejąca	1
LASKI	Rosnąca	0
MAŁOBĄDZ	Rosnąca	0
MIĘDZYGÓRZE	Rosnąca	0
PODLPIE	Rosnąca	0
UJKÓW	Rosnąca	0
ŚREDNIA DLA GMINY	Rosnąca	-

Opis wskaźnika: Tendencję malejącą tj. zmniejszający się współczynnik Przyrostu naturalnego odnotowano w 5 miejscowościach: Bolesław, Krążek, Krze, Krzykawa i Krzykawka. W pozostałych miejscowościach wskaźnik miał charakter wzrostowy, przy czym należy brać pod uwagę tendencję roczną (2014-2015).

5. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym

Miejscowość	% w stos do mieszkańców	Punkty
BOLESŁAW	9,3	2
HUTKI	11,4	4
KOLONIA	9,9	2
KRĄŻEK	8,8	1
KRZE	6,2	0
KRZYKAWA	8,3	0
KRZYKAWKA	9,3	2
LASKI	7,8	0
MAŁOBĄDZ	7,8	0
MIĘDZYGÓRZE	9,1	1

PODLIPIE	5,9	0
UJKÓW NOWY	6,2	0
ŚREDNIA DLA GMINY	8,3	-

Opis wskaźnika: Wskaźnik liczby osób pozostających w rejestrach PUP w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców danej miejscowości w wieku produkcyjnym był wyższy od średniego wskaźnika dla gminy w 6 miejscowościach: Bolesław, Hutki, Kolonia, Krążek, Krzykawka oraz Międzygórze.

6. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym

	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	2,8	3
HUTKI	4,1	4
KOLONIA	1,7	0
KRĄŻEK	3,8	4
KRZE	1,7	0
KRZYKAWA	1,1	0
KRZYKAWKA	3,5	4
LASKI	1,7	0
MAŁOBĄDZ	1,7	0
MIĘDZYGÓRZE	3	4
PODLIPIE	1	0
UJKÓW NOWY	1,9	0
ŚREDNIA DLA GMINY	2,3	-

Opis wskaźnika: Średni wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych wynosił 2,3. Wyższy niż średni dla gminy odnotowano w 5 miejscowościach: Bolesław, Hutki, Krążek, Krzykawka i Międzygórze.

7. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (ogółem) do mieszkańców

JEDNOSTKA	Wskaźnik	punkty
BOLESŁAW	3,1	2
HUTKI	2,8	1
KOLONIA	2,1	0
KRAŻEK	2,2	0
KRZE	2,7	1
KRZYKAWA	3,7	4
KRZYKAWKA	3,4	3
LASKI	2,7	1
MAŁOBĄDZ	2,1	0
MIĘDZYGÓRZE	2,0	0
PODLIPIE	2,5	0
UJKÓW NOWY	1,8	0
ŚREDNIA DLA GMINY	2,6	-

Opis wskaźnika: Wartość średnia wskaźnika wynosiła 2,6% wnioskodawców pomocy społecznej, wśród ogółu mieszkańców. Analiza wykazała przekroczenie tego wskaźnika w 6 miejscowościach: w Bolesławiu, Hutkach, Krzu, Krzykawce i Krzykawie i Laskach.

8. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem ubóstwa

JEDNOSTKA	Ubóstwo	Punkty
BOLESŁAW	1,6	3
HUTKI	1,4	1
KOLONIA	1,0	0
KRAŻEK	0,0	0
KRZE	1,2	0
KRZYKAWA	1,6	3
KRZYKAWKA	1,3	0
LASKI	1,5	2
MAŁOBĄDZ	1,3	0
MIĘDZYGÓRZE	1,4	1

PODLIPIE	1,5	2
UJKÓW NOWY	1,3	0
GMINA RAZEM	1,3	-

Opis wskaźnika: Wskaźnik odsetka osób zgłaszających się o pomoc społeczną z tytułu ubóstwa został przekroczony w 6 miejscowościach: w Bolesławiu, Hutkach, Krzykawie, Laskach Międzygórzu i Podlipiu. Średni wskaźnik dla gminy wyniósł 1,3.

9. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem niepełnosprawności

JEDNOSTKA	Niepełnosprawność	Punkty
BOLESŁAW	1,6	4
HUTKI	0,9	0
KOLONIA	0,9	0
KRAŻEK	0,7	0
KRZE	1,2	1
KRZYKAWA	1,6	4
KRZYKAWKA	1,8	4
LASKI	0,4	0
MAŁOBĄDZ	0,8	0
MIĘDZYGÓRZE	0,7	0
PODLIPIE	1,5	4
UJKÓW NOWY	0,5	0
ŚREDNIA DLA GMINY	1,1	-

Opis wskaźnika: Średnia wskaźnika dla gminy wyniosła 1,1% mieszkańców. Miejscowości, w których wskaźnik ten był wyższy to: Bolesław, Krzykawa, Krzykawka , Krze i Podlipie.

10. Odsetek wnioskodawców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do mieszkańców, którzy zwrócili się o pomoc ze względu na występujący problem długotrwałej lub ciężkiej choroby

JEDNOSTKA	Długotrwała choroba	Punkty
BOLESŁAW	1,9	4
HUTKI	1,4	3
KOLONIA	0,4	4
KRAŻEK	0,7	0
KRZE	1,2	1
KRZYKAWA	1,4	3
KRZYKAWKA	1,8	4
LASKI	0,9	0
MAŁOBĄDZ	1,0	0
MIĘDZYGÓRZE	0,7	0
PODLIPIE	1,7	4
UJKÓW NOWY	0,5	0
GMINA	1,1	-

Opis wskaźnika: Problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotyka wielu mieszkańców gminy. Odsetek mieszkańców, którzy zwrócili się z pomocą do tutejszego GOPS wynosił 1,4%. Średnia dla gminy to 1,1%. Wyższe wskaźniki niż średnia w gminie osiągnięte zostały w 7 miejscowościach.

11. Udział procentowy stwierdzonych przestępstw kradzieży

	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	0,12	1
HUTKI	0,00	0
KOLONIA	0,00	0
KRAŻEK	0,00	0
KRZE	0,38	4
KRZYKAWA	0,44	4
KRZYKAWKA	0,00	0
LASKI	0,00	0
MAŁOBĄDZ	0,00	0

MIĘDZYGÓRZE	0,00	0
PODLIPIE	0,09	0
UJKÓW NOWY	0,26	4
ŚREDNIA DLA GMINY	0,11	-

Opis wskaźnika: Wskaźnik udziału procentowego stwierdzonych przestępstw kradzieży wśród mieszkańców wyniósł 0,11 dla całej gminy. Wyższy niż dla gminy wskaźnik został osiągnięty w Bolesławiu, Krzu , Krzykawce oraz Ujkwie Nowym.

12. Udział procentowy stwierdzonych przestępstw uszkodzenia mienia wśród mieszkańców

Jednostka	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	0,28	4
HUTKI	0,00	0
KOLONIA	0,00	0
KRAŻEK	0,00	0
KRZE	0,00	0
KRZYKAWA	0,00	0
KRZYKAWKA	0,00	0
LASKI	0,13	4
MAŁOBĄDZ	0,00	0
MIĘDZYGÓRZE	0,00	0
PODLIPIE	0,00	0
UJKÓW NOWY	0,00	0
ŚREDNIA DLA GMINY	0,03	-

Opis wskaźnika: Przekroczenie średniej wartości dla wskaźnika odnotowano tylko w 2 miejscowościach: w Bolesławiu i Laskach. W pozostałych wsiach wskaźnik był niższy niż 0,03% do mieszkańców.

Sfera gospodarcza

1. Udział procentowy budynków wybudowanych przed 1945 rokiem w stosunku do ogółu budynków

Jednostka	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	8,0	2
HUTKI	10,9	4
KOLONIA	2,0	0
KRAŻEK	12,9	4
KRZE	6,6	0
KRZYKAWA	10,8	4
KRZYKAWKA	6,8	0
LASKI	3,7	0
MAŁOBĄDZ	1,7	0
MIĘDZYGÓRZE	10,3	4
PODLIPIE	5,8	0
UJKÓW NOWY	3,8	0
ŚREDNIA DLA GMINY	6,9	-

Opis wskaźnika: Wskaźnik, w którym udział procentowy budynków wybudowanych przed 1945 rokiem jest większy niż średni udział tych budynków ogółem w gminie (6,9%), wystąpił w 7 miejscowościach tj. w Bolesławiu, Hutkach, Krążku, Krzu, Krzykawie, Krzykawce i Międzygórzu.

2. Udział procentowy aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	8,6	0
HUTKI	10,6	0
KOLONIA	7,2	0
KRAŻEK	3,8	1
KRZE	8,4	0
KRZYKAWA	6,1	1

KRZYKAWKA	6,9	0
LASKI	3,9	1
MAŁOBĄDZ	6,1	1
MIĘDZYGÓRZE	6,1	1
PODLIPIE	5,1	1
UJKÓW NOWY	6,9	0
ŚREDNIA DLA GMINY	6,6	-

Opis wskaźnika: Wartość średnia dla gminy wynosiła 6,6. Przyjęta zasada, jeśli wskaźnik jest powyżej średniej dla gminy oznacza to niską aktywność, wykazała 5 miejscowości o niskiej aktywności gospodarczej.

3. Udział procentowy aktywnych podmiotów gospodarczych sekcji G na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	2,9	1
HUTKI	6,5	0
KOLONIA	2,2	1
KRAŻEK	0,0	1
KRZE	3,4	0
KRZYKAWA	1,8	1
KRZYKAWKA	3,0	0
LASKI	1,5	1
MAŁOBĄDZ	2,2	1
MIĘDZYGÓRZE	5,1	0
PODLIPIE	3,1	0
UJKÓW NOWY	3,1	0
ŚREDNIA DLA GMINY	2,9	

Opis wskaźnika: uszczegółowieniem dla poprzedniego wskaźnika jest odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych sekcji G wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym i jego nawiązanie do średniej dla gminy, wynoszącej 2,9. Niższy wskaźnik niż średnia gminy w tym

przypadku oznacza mniejszą aktywność podmiotów gospodarczych w miejscowościach: Bolesław, Kolonia, Krążek, Krzykawa, Laski i Małobądz.

Strefa środowiskowa

16. Udział procentowy gleb słabych V i VI klasy

Jednostka	Wskaźnik	Punkty
BOLESŁAW	34,3	0
HUTKI	81,9	4
KOLONIA	54,2	4
KRĄŻEK	100,0	4
KRZE	15,8	0
KRZYKAWA	27,2	0
KRZYKAWKA	17,1	0
LASKI	73,9	4
MAŁOBĄDZ	3,5	0
MIĘDZYGÓRZE	34,5	0
PODLIPIE	14,6	0
UJKÓW NOWY	0,7	0
ŚREDNIA DLA GMINY	38,1	-

Opis wskaźnik: Największy odsetek gleb najsłabszych, przewyższający średni wskaźnik dla gminy wynoszący 38,1% wystąpił w 4 miejscowościach: Hutki, Kolonia, Krążek i Laski.

Występowanie terenów przemysłowych (związek z degradacją środowiska naturalnego: wskaźnik- występuje 10p, nie występuje 0p)

Jednostka	Występowanie terenów przemysłowych	Punkty
BOLESŁAW	Występuje	10
HUTKI	Występuje	10
KOLONIA	Brak	0
KRĄŻEK	Brak	0
KRZE	Brak	0
KRZYKAWA	Występuje	10

KRZYKAWKA	Występuje	10
LASKI	Brak	0
MAŁOBĄDZ	Brak	0
MIĘDZYGÓRZE	Brak	0
PODLIPIE	Brak	0
UJKÓW NOWY	Występuje	10

Opis wskaźnika: Przeprowadzona diagnoza wykazała występowanie na obszarze 4 miejscowości terenów zajętych pod obszar działalności przemysłowej. W związku z dużym natężeniem degradacji środowiska w każdej sferze życia, przypisano wysoką punktację terenom zajętych przez tego typu obszar przemysłowy.

Podsumowanie:

Tak wyznaczone wskaźniki oraz nadana odpowiednia punktacja przyczyniły się do wyznaczenia miejscowości w gminie o największym skupisku negatywnych zjawisk i wyznaczeniu na tej podstawie OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.

JEDNOSTKA	SFERA SPOŁECZNA												SFERA GOSPODARCZA			SFERA ŚRODOWISKOWA		PUNKTY RAZEM
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	1	2	
BOLESŁAW	0	1	4	1	2	3	2	3	4	4	1	4	2	0	1	0	10	42
HUTKI	1	1	0	0	4	4	1	1	0	3	0	0	4	0	0	4	10	33
KOLONIA	4	0	0	0	2	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	4	0	15
KRAŻEK	3	0	4	1	1	4	0	0	0	0	0	0	4	1	1	4	0	23
KRZE	0	1	4	1	0	0	1	0	1	1	4	0	0	0	0	0	0	13
KRZYKAWA	1	1	4	1	0	0	4	3	4	3	4	0	4	1	1	0	10	41
KRZYKAWKA	1	1	0	1	2	4	3	0	4	4	0	0	0	0	0	0	10	30
LASKI	2	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	4	0	1	1	4	0	15
MAŁOBĄDZ	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	4
MIĘDZYGÓRZE	0	1	3	0	1	4	0	1	0	0	0	0	4	1	0	0	0	15
PODLPIE	0	1	0	0	0	0	0	2	4	4	0	0	0	1	0	0	0	12
UJKÓW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	10	14

Najwyższą liczbę punktów otrzymała miejscowość Bolesław, z liczbą 42 punkty. Na podstawie przyjętej metodologii wyznaczono jeden obszar zdegradowany, na którym w kolejnym etapie wyznaczono obszar rewitalizacji .

Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji zaznaczono na mapie zasadniczej zgodnie z Ustawą o rewitalizacji. Mapa stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

7. Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz zapisami Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Wyznaczony obszar rewitalizacji to część obszaru zdegradowanego, wyznaczonego na podstawie wskaźników określonych w diagnozie, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych. Z diagnozy wynika, iż z łącznej sumy wszystkich 17 wskaźników, to właśnie obszar Bolesławia wykazał najwyższą łączną sumę punktów, zebranych podczas diagnozy. Wyznaczony obszar rewitalizacji w przestrzeni obszaru zdegradowanego ma największe i najistotniejsze znaczenie dla rozwoju lokalnego, bowiem jest to centrum gminy, w którym skupiają się wszystkie instytucje społeczne jak Urząd Gminy, Poczta, GOPS, Centrum Kultury, Ośrodek Zdrowia. Zostało to potwierdzone przez społeczność lokalną na konsultacjach społecznych. Zasięg rewitalizacji prócz terenów zamieszkałych obejmuje również część terenów przemysłowych (była kopalnia).

Raport z konsultacji społecznych wskazał zmianę granic do wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji obejmuje teren nie większy niż 20% gminy zgodnie z ustawą. Wyznaczony obszar w ostatecznym kształcie obejmuje 17,4% gminy. Nie może być również zgodnie z ustawą zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców. Wyznaczony obszar zamieszkuje do 30% mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacyjny został wyznaczony na podstawie danych statystycznych oraz konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy.

Obszar rewitalizacji nie będzie powodował konieczności zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji przedstawia załącznik nr 1

Załącznik nr 1

